Mai számunk 12 oldal.

Féláruszelvény mindkét moziba.

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 27—89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG). 27—88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P. NEGYEDÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. ÉVENTE 26 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 10 FILLÉR. VASÁRNAP 20 FILLÉR.

X. ÉVFOLYAM, 173. SZÁM. DEBRECEN, 1933 AUGUSZTUS 2., SZERDA. ARA: 10 FILLER

Gömbös miniszterelnök nagyszabásu rádióbeszéde a kormány bel- és külpolitikai célkitüzéseiről és tiz hónapi munkásságáról

A megindult alkotó és ujjáépitő tevékenység célja kifelé az egyenjoguság és a revizió elérése, befelé a független, öncélu nemzeti állam kiépitése

A magyar ügy igazsága ellenállhatatlan erővel emelkedik az európai horizont fölé -- Fontos belpolitikai és gazdasági reformokat jelentett be a miniszterelnök A közigazgatás átszervezése, a közéleti tisztaság biztositása, a nemzeti jövedelem igazságos megoszlása, a gazdasági problémák megoldása

Gömbös Gyula miniszterelnök tegnap este tartotta meg nagy érdeklődéssel várt rádióbeszédét, melyben beszámolt a kormány eddigi, tizhónapos munkásságáról és elért eredményeiről, aztán pedig ismertette további célkitüzéseit.

A miniszterelnök rádióbeszéde több volt az elhangzott szavaknál, ez már tett volt. Mert akár azt nézzük, hogy milyen gerinces módon szállt síkra a revizióért, a magyar igazságért, akár azt nézzük, hogy milyen fontos és az egész nemzet érdekében levő reformokat jelentett be, mindenképpen azt érezzük, hogy amit eddig végzett a miniszterelnök az még csak az előkészités, a nagy munkára való előkészület volt, most jön a korszakalkotó tevékenység, melynek célja az igazi jobb magyar jövő megteremtése.

A miniszterelnök nagyszabásu rádióbeszéde egyébként így hangzott:

Megértést kerestem egy uj magyar gondolatvilág számára

Magyar Testvéreim! Amikor a mult év októberében, közvetlenül azután, hogy a kormányelnökséget átvettem, megjelentem a mikrofon előtt, programot adtam és egyben ismertettem nemzeti munkatervemet, hogy minden magyar lássa, merre visz az utja a magyar sorsnak a magyar jövendőnek

Most beszámolómat jöttem elmondani, de egyuttal a legközelebbi teendőkről kivánok szólni.

Októberi rádiószózatom végén ezeket mondottam: Uj utakon foglak benneteket vezetni, csodavárással ne ámitsátok magatokat, utunk meredek, sziklás, tövises ut, de érzem, tudom, hogy elvezet a célhoz. A nemzet nagy többsége felfigyelt rám és bizalommal kereste velem együtt a kibontakozást. A kritika elhallgatott, mert tudta, hogy a nemzetnek szüksége van a megbontatlan lelki egyensulyra és ösztönösen érezte mindenki, hogy

a magyar nemzet csak akkor teljesitheti történelmi misszióját, önmagával és a müvelt világgal szemben, ha egységes célkitüzéssel és egységes akarattal áll Európa keleti kapuiában.

Felfigyelt a nemzet arra is amikor sorsközösségről beszéltem. Valóban csak az a nemzet tud a mai sulyos viszonyokkal megbirkózni, amelynek minden egyes tagja felismeri az egymásrautaltság szükségességét és ebből levonja mind a jogok gyakorlására, mind a kötelességek teljesitésére vonatkozólag a helyes következtetéseket és amikor az év folyamán többször hangsulyoztam a nemzeti függetlenség és az államszuverénitás teljességének szükségességét, ugy éreztem, hogy millió és millió magyar szive dobban össze az enyémmel, mert tudtuk azt, hogy

az a nemzet bir nemzetközi sulylyal, csak az a nemzet méltó a jövendőre, amel megbecsüli függetlensége és szuverénitása értékét azzal akar és tud is élni.

Sokan voltak, akik a gazdasági krizis közepette kizárólagosan gazdasági elgondolások alapján kivánták a megoldást a nemzet élete számára, de mégis győzött az általam annyira hangsulyozott magasabb politikai és történelmi megfontolás, amely szerint történelmi elhivatottsággal rendelkező nemzetek életének és fejlődésének főbb irányelvei nem a gazdasági opportinizmus hanem a történelmi távlatok etikai vonalain keresendők. És amikor a társadalmi osztályok speciális érdekei szerint széttagolt nemzetek elavult életformájával szemben a magyar testvériség és az ezen alapuló nemzeti egység mulhatatlan szükségességét hirdettem, ugy éreztem, hogy

leboptom a válaszfalakat és átformálom a nemzetet, ugy hogy a kérges tenyerü napszámos és az előkelő kuriák lakója boldog kiegyensulyozott és megelégedett életet élhet.

Megértést kerestem egy uj magyar gondolatvilág számára, amelyen megerősödik a nemzet egyetemének magasabb történelmi hivatása, a nemzet tagjai pedig megtalálják egyéni boldogulásukat. És megtaláltam a megértést.

Az ezeréves nemzet megérezte, hogy hivó szózatom az ő érdekét szolgálja,

megérezte azt, hogy a befelé ható erőknek a nemzeti öntudatot reális alapokon céltudatosan fokozó politikája jelenti a magyar jövőt, amelyet tőlünk elvenni nem lehet, az az Isten által igy rendelt valóság.

A tizhónapos céltudatos munka eredménye

Az az ut, amelyen elindultam, — most is hangoztatom, — nehéz ut, sziklás és tövises. Voltak, akik tőlem az azonnali és radikális megoldások politikáját követelték és mert ez nem következett be, sokszor bizony erős birálatban volt részem. A birálat nem fájt és erőmet nem ingatta meg, hiszen az élenjáróknak ez a sorsa.

Nem szaladtam délibábok után és lidércfények sem tévesztettek meg, a magyar élet barázdáit néztem

akkor is, amikor a felkelő nap csókolta a nemzet homlokát, akkor is, amikor ködfátyol és sötétség borult a magyar életre, mert tudtam és most is tudom, hogy nagy akarattal, földönjáró politikával a magyar eke feltöri az ugart, hogy termékennyé tegye azt a jövendő számára. Olv időket élünk testvérek, amikor a lassu, kitartó, céltudatos munka sokszor ugy látszik, hogy a grandiózusnak és zseniálisnak látszó, de valóban gyökértelen elgondolások szinpadkázó ötletei mellett nem vezet célhoz. Az utóbbi talán lehet tetszetős és népszerü a nagytömegek képzeletének megindítására, de semmiesetre sem alkalmas a nemzet valódi helyzetének az abból mindnyájunkra háramló kötelességeknek megérzékeltetésére.

A kormány az előbbi a lassu, kitartó munka szakadatlan egymásutánján felépülő stilust választotta és most e munka tizedik hónapjának végén nyugodt lelkiismerettel állapithatjuk meg hogy ez a munka megteremtette a maga gyümölcseit.

Megteremtette, bár — és ezt sietek nyomatékosan hangsulyozni, — még korántsem mondhatjuk el, hogy mindaz, amire vállaikoztunk, el volna érve. Munkánk ninesen befejezve sem külpolitikai, sem belpolitikai szempontból s még igen sok kitartásra lesz szükség, hogy eljuthassunk végső célunkhoz.

Eddig még csak az előkészités és utfőrés és az akadályok elhárításának pionir munkáját végeztük el de most, hogy vállalkozásunk első etappején tul vagyunk, tulzás nélkül állithatom, hogy sikerült előbbre vinni a nemzet ügyét.

Ezt a tényt minden komoly magyar ember, akinek tárgyilagosságát nem homályositja el a pártpolitika befolyása, konstatálhatja mind belpolitikai, mind külpolitikai mind gazdasági, mind lelki vonatkozásban.

Lelki vonatkozásban a nemzet tul van azon az általános bizalmi krizisen

amelyben volt akkor, amidőn a Főméltóságu Kormányzó ur bizalmából a kormányzást átvettem a mult ő.szén. Akkor már pesszimisztikusnak volt mondható a hangulat a nemzet jövőjét illetőleg. Kormányra lépésem idején ebben a lelkiállapotban azt tartottam legelső és legfontosabb kormányelnöki feladatomnak, hogy visszaadjam a nemzetnek önmagába vetett bizalmát é jövendő történelmi küldetésének tudatára ébresszem a magyarság egyetemét. Azt hiszem, ezt a célomat egyrészt azzal a felvilágositó és bátoritó munkával sikerült elérnem, amelyet a mult év őszén országszerte végeztem és amelynek célja a magyarság letargiájának leküzdése és az alkotásra való felrázása volt, másrészt pedig azzal a külpolitikai, belpolitikai és gazdaságpolitikai tevékenységgel, amelyet az elmult 10 hónap alatt a vezetésem alatt álló kormány teljesitett.

A magyar probléma az európai kérdések homlokterében

Külpolitikai tekintetben — ezt a magyar ügy minden tárgyilagos szemlélője konstatálhatja —

a magyar probléma az európai kérdések homlokterébe került.

Bethlen István és Károlyi Gyula megkezdett utjain járva, a magyar nemzet többé nem számkivetett, jelentéktelen és számitásra sem érdemes tagja az európai konszernek, hanem sullyal biró tényezője az európai politikának s barátságát Európa leghatalmasabb nemzetei is értékelik.

Azok az utak, amelyeket Rómába, Berlinbe, Bécsbe, majd ismét Rómába tettem, nemcsak jelentős gazdasági összeköttetéseket teremtettek a magyar munka produktumai számára, de az ország külpolitikai vonalvezetésére is értékes támaszpontokat.

A nemzet immár nem áll egyedül az európai és világpolitikai válság hullámverésében, de

értékes és sulyos barátokkal az oldalán veszi ki a részét az európai munkából.

A magyar igazság azonban mind erőteljesebben, mind sürübben hangzik fel a nyugateurópai nemzetek közvéleményében s a legtekintélyesebb külföldi tényezők, legutóbb az angol alsóház száznál több tagja, egyre-másra nyilatkoznak meg a magyar ügy igazsága mellett. Minden magyar érezheti egyrészt azt, hogy ma már olyan államnak a tagja, amely ezeréves multjához méltó hivatást fog teljesiteni a jövőben is a Duna medencéjében, de

érezheti másrészt azt is, hogy a magyar ügy igazsága a természeti törvények ellenállhatatlan erejével emelkedik az európai horizont fölé.

A nemzet széles rétegei a nemzeti egység gondolata mellett

Belpolitikai tekintetben a hátam megett lévő 10 hónap figyelemreméltó eredményének azt tekintem, hogy

sikerült a nemzet széles rétegeit a nemzeti egység gondolatának és a nemzeti egység eljövetelének szükségességéről meggyőznöm.

A nemzet egyre több és több tagja látja be, hogy csak akkor tudunk megbirkózni a mai szörnyü viszonyok megpróbáltatásaival.

ha széthuzás helyett az összetartás, az egyenetlenkedés helyett az egység és a pártoskodás helyett a kooperáció utján haladunk előre.

Örömmel kell konstatálnom, hogy az a módszer, amelyet a belpolitikai kérdések elintézésénél tartottunk és tartunk szem előtt és amely rettenthetetlen eszközökkel dolgozik

egy etikai alapon nyugvó tiszta és becsületes közélet megteremtésén, a béke, a kiengesztelés és megértés szellemében akarja letompitani a pártküzdelmek végletességeit, nem volt eredmény nélkül való.

A pártok olyan csapatai, amelyek még a közelmultban is veszélyeztették a közvélemény nyugalmát, nem haladják tul a normális kereteket, aminek következtében olyan parlamenti és parlamenten kivüli atmoszféra teremtődött, amely alkalmas arra, hogy megvalósitsuk mindazokat a reformokat, amelyeket a jövő nemzeti élet követel s amelyek a nyugalom, a béke, az igazság és az egység birodalmát akarják megteremteni a Tisza és a Duna két oldalán.

A kormány gazdaságpolitikájának eredményei

— A *gazdaságpolitika* vonalvezetése tekintetében is jelentős állomásokra tekinthet vissza a kormány, bár ezen a téren volt vállalkozásunk a legnehezebb, nemcsak azért mert az általános világgazdasági válság hullámcsapásai a mi háborutól, forradalmaktól, megcsonkitástól, inflációtól egyébként is megviselt nemzettestünket különösen próbára tették, de azért is, mert a magyar nemzet gazdaságának számos speciális problémája van, amelynek megoldása alig tür halasztást. Ezek között legfontosabb feladatomnak a kormányralépésem idején külkereskedelmi relációnknak ujjáépitését tekintettem.

Evégből a kormány helyreállitotta a normális kereskedelmi viszonyt az olasz piacokkal, Ausztriával, Németországgal, valamint provizóriumot hozott létre a körülöttünk fekvő országokkal is.

Tekintetben végzett munkánk hatása

az idei termés értékesitésének terén bizonyára érezhetően fog jelentkezni.

A kormány erőteljes és sikeres küzdelmet folytatott a költségvetési deficit megszüntetése érdekében, amelyet sikerült is elérnünk anélkül, hogy a nemzet egyetlen jelentős kulturértékét feláldoztuk volna, de anélkül is, hogy minden normális gazdálkodás alapfeltételét tevő szilárd valutánkat megrendítettük volna. Jelentős *kamat- és adókedvezmény* lépett életbe, amelyek során az igazság és az állampolgári kötelesség szempontjait tartottuk szem előtt. *Enyhitettük az adóbehajtási eljárást* és figyelemreméltó kedvezményeket juttattunk a hadiözvegyeknek hadiárváknak, rokkantaknak, vitézségi érmeseknek és a többgyermekes családapáknak. *Nagy lépéssel vittük előre a gazdaadósságok rendezésének ügyét,* amely probléma végleges megoldása számára előkészitettük a talajt. Megállitottuk az indoknélküli gazdaárveréseket s a dollár értékében bekövetkezett eltolódás konzekvenciáját érvényesitettük az adósok igen széles kategóriája számára. *A gazdasági élet nekilendítésére jelentős beruházásokat eszközöltünk,* amelyek szétosztása terén szemelőtt tartottunk minden termelési ág érdekeit. Tető alá hoztuk a rokkanttörvényt. Szigoru ellenőrzés alá helyeztük a közérdekeltségü vállalatokat. Rendeztük a szocáiális biztositás függőkérdéseit, átszerveztük a külkereskedelmi hivatalt, megkezdtük a Balaton probléma megoldását, hozzáfogtunk a közigazgatási szervezetünk racionalizálásához. Ujjászerveztük a kartell és az árelemző bizottságot, több kartellt feloszlattunk és a szépen megindulo idegenforgalom megszervezését megindítottuk. Ennek a most vázlatosan érintett munkának eredményeit lehetetlen volna tudomásul nem venni.

KÖZISMERTEN KIVÁLÓ
FÜRDŐRUHÁINK
IDÉNYVÉGI ÁRUSITÁSA MEGKEZDŐDÖTT
KARDOS LÁSZLÓ

Ma féláru szelvényes előadások

VIGSZINHÁZBAN
Ma utoljára a két legnagyobb film reprize!
MESE A BENZINKUTRÓL
és
HAJNALI ŐRJÁRAT.
Előadások kezdete: 6 és 9 órakor.

URÁNIÁBAN
Csak felnőtteknek!
Jobb mint Scherlock Holmes.
Izgalmasabb mint Edgar Wallace.
A FEHÉRKESZTYÜS HÖLGY
Idegfeszitő kémdráma 10 felvonásban.
Előadások kezdete: 7 és 9 órakor.

FÉLÁRU SZELVÉNY
Egy személy részére
a Vigszinház és az Uránia
augusztus 2-iki bármely előadására

FÉLÁRU SZELVÉNY
Egy személy részére
a Vigszinház és az Uránia
augusztus 2-iki bármely előadására

Holnap a Vigszinházban: »VONÓSNÉGYES« Szőke Szakáll és Szenes főszereplésével és a »FEHÉR TÖRZSFŐNÖK« George O'Brien-nel.

Könnyebbedés a gazdasági és szociális helyzetben

Bár természetesen még messze vagyunk attól, hogy a gazdasági és szociális helyzet kedvező alakulásáról számolhatnánk be,

azt azonban, hogy a gazdasági és szociális helyzetben észrevehető könnyebbedés tapasztalható, feltétlenül meglehet és meg kell állapitani.

Élünk, dolgozunk és bizunk a jobb idők eljövetelében.

Tudom, hogy a nemzet egyes tagjai és rétegei kemény küzdelmet folytatnak létükért és jövőjükért és ebben a küzdelemben maguk mellett találják a kormány minden anyagi és erkölcsi támogatását,

de mily szükek e küzdelem keretei a többi országok, köztük a győztes és gazdag országok hasonló helyzetben lévő tagjainak és néprétegeinek küzdelme mellett.

Nálunk a munkanélküliség arányaiban is kisebb, mint a világbajjal küzdő nagy nyugateurópai országokban.

Népességünk tulnyomó részét tevő föld müves osztály birtokában van a létfentartás elemi feltételeinek, tisztviselő társadalmunk pedig rendesen és pontosan megkapja a kényszerüségből sulyosan megrövidített, de azért biztos járandóságait.

Ha a kormány semmi pluszt nem tudna felmutatni 10 hónapos eredményeként, de azt, hogy nálunk megállította a rombolást, amikor minden romlik és csuszik lefelé Európában és biztositotta a normális életet, a produktiv munka zavartalanságát, amikor körülöttünk még magasra csapnak a gazdasági összeomlás és szociális bajok hullámai, már ezzel is missziót teljesitett a nemzet jövője érdekében.

Nagy feladatok és nagy munka előtt

Magyar testvéreim. Amikor mindazekre az itt futólag érintett tényekre hivatkozom, ezt nem azért teszem, mintha azt akarnám veletek elhitetni, hogy a kormány nem áll még mindig, ma is

nagy feladatok, nagy munka előtt, ellenkezően, nagy feladatok nagy munkák előestéjén állunk és mindaz, amit a kormány eddig végzett és teljesitett, csak az első és előkészitő stádiuma volt annak az alkotó és ujjáépitő tevékenységnek, amelynek célja kifelé a magyarság nagy központi célgondolatának, az egyenjoguságnak és a reviziónak az elérése, befelé pedig olyan független és öncélu nemzeti állam kiépitése, amely egyforma boldogulást, egyforma igazságot, egyforma anyagi és erkölcsi létet biztosit a nemzet minden dolgozó fiának.

E pélkitüzésemnek, amely az elkövetkezendő kormánypolitika alapgondolatát alkotja, megvannak a maga lelki külpolitikai, belpolitikai és gazdaságpolitikai vonatkozásai, amelyek kötelességeket rónak a kormányra és a nemzet minden egyes fiára egyaránt. A lelkiek tekintetében a magam részéről ezután is minden rendelkezésemre álló erővel arra törekszem, hogy

ébren tartsam, sőt fokozzam a nemzetnek magában és történelmi küldetésében vetett bizalmát, azt a lelki szilárdságot, amely kiküszöböli a defetizmusnak még a csiráit is,

amely dacolni tud a nehéz időkkel és megpróbáltatásokkal.

Néhány, egyébként is kétes értékü gazdasági előnyökért a bizonytalan tál lencséért nem vagyunk hajlandók feláldozni a biztos atyai örökséget, a nemzet történelmi jogait,

őseinknek azt a csodálatos lelki és etikai ellenálló erejét, amely nemzetünk legborzasztóbb megrázkódtatása, a másfél évszázados török iga és a legsötétebb Bach-korszak alatt is épségben tudta megőrizni a nemzet jogi, erkölcsi birtokállományát. Természetesen tisztában vagyok azzal, hogy ez ellenálló erő, e bizalom és e lelki kitartás megőrzése reám és kormányomra is sulyos feladatokat ró, amely feladatok röviden abban állanak, hogy jó és helyes politikát kell folytatnunk, mert csak a jó és helyes politika tudja a nemzeti lelki szilárdságot tartósan alátámasztani. Hangsulyozom, hogy tudatában vagyok a jó és helyes kormánypolitika szükségességének, mindazoknak a feladatoknak és kötelességeknek, amelyeket a jó és helyes politikai vonalvezetés, a kül- és belpolitika, valamint a gazdaságpolitika terén ir elő a kormány számára. Ezeknek a feladatoknak és kötelességeknek realizálása alkotja a magunk elé tüzött kormányzati tevékenységnek azt a második nagy etappeját, amelynek körvonalai

az őszkor, amiből megindulo politikai tevékenység során fognak határozott formában kialakulni.

E körvonalak a külpolitikai aktivitás terén sem követelnek elhajlást külpolitikánk eredeti céljától és az annak megvalósitásra szolgáló módszerektől.

Külpolitikai célkitüzéseink: revíziót, egyenjoguságot

A magyar külpolitika utja jól belátható s mindaddig, amig a nemzetünkkel elkövetett történelmi igazságtalanság jóvá nem tétetik,

nem lehet más, mint ez igazságtalanság megszüntetése, az egyenjoguság és a revizió.

E cél elérése, békés elérése érdekében vetem latba ezentul is a nemzet minden morális erejét. A jövőben kedvezőbb helyzet fog kialakulni nemcsak azért, mert a nemzetközi közvéleményben egyre jobban terjed az a belátás, hogy a világ összes mai bajainak az oka az elhibázott és elhamarkodott békeszerződésekben rejlik s hogy

addig nyugalom, munka, konszolidáció nem lesz Európában, mig az elhibázott és elhamarkodott szerződéseket nem alakitják át az élet követelményeinek megfelelően, de azért is, mert a nemzet nagy külpolitikai céljainak munkálásban ma már nem áll egyedül, hanem hatalmas segitőtársakkal az oldalán.

Azt a világtörténelmi szerepet, amelyet,

az olaszok hatalmas Duce-ja

az európai béke megteremtése, a nemzetközi nyugalom és alkotó munka biztositása terén az elmult időkben kifejtett, nemcsak a történelem fogja méltányolni, de már a mai kortársak is méltányolják. Mi magyarok csak büszkék lehetünk arra, hogy az ő segitőtársai vagyunk abban a grandiózus munkában, amely a végső kifejlésében az európai és nemzeti érdekek megmentését és ezekkel párhuzamban a magyar jogok érvényesülését fogja eredményezni.

De szilárdan fogok törekedni arra is, hogy azt a népszerü és bizalomteljes viszonyt, amelyet Ausztriával sikerült megteremtenünk,

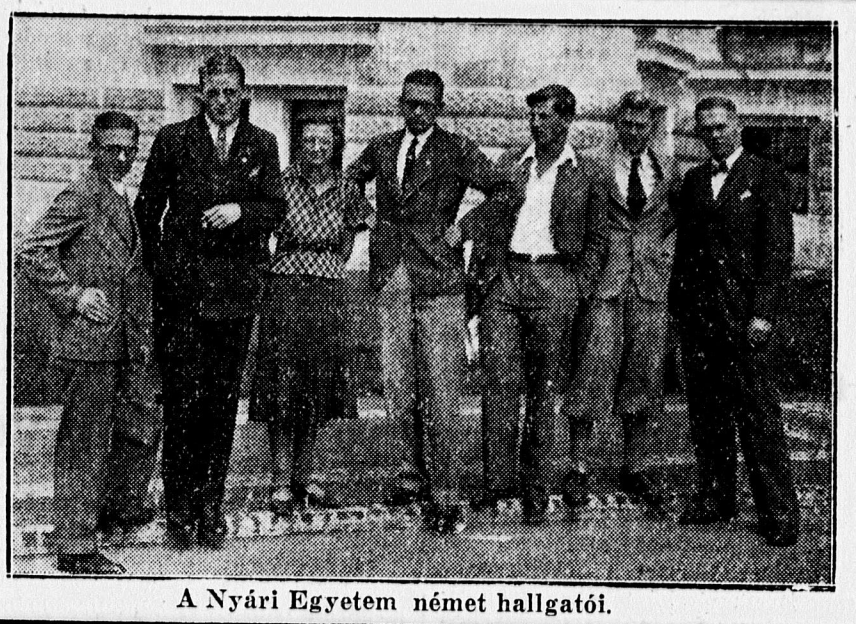
és amelynek üdvös eredményei oly szembetünően jelentkeznek gazdasági és politikai téren egyaránt, a jövőben **még jobban elmélyitsem,** kiszélesitsem és ezáltal e két nagy multu, közös sorsu országot Közép-Európának tényleg azzá a tényezőjévé tegyük, amelyet számára kulcs jellegü geográfiai és etnográfiai helyzetük biztosit.

Ebbeli törekvésünkben azonban ne tévesszük szem elől azokat a nagy érdekeket, amelyek bennünket Németországhoz füznek

és amely érdekek azt irják elő számunkra, hogy találjuk meg és ápoljuk a hatalmas birodalommal is, — amely mindig számottevő tényezője marad az európai politikának — az együttmüködést, különösen a gazdasági együttmüködés lehetőségét.

Az itt vázolt **külpolitikai célkitüzéseink** a legkevésbé sem akadályai annak, hogy a többi szomszédaink, a kisantant államaiban is a béke, a megértés és az érdek kölcsönös tisztelete jegyében rendezzük a viszonyainkat. E rendezés előfeltétele azonban az — és erre már többször rámutattam —, hogy teljes nemzeti egyenjoguságunk maradék nélkül elismertessék és hogy megszünjön az egyenlőtlen elbánásnak megalázó légköre, amely jogainkat negligálja, érdekinket semmibe veszi és az együttmüködés érdekében csak tőlünk követel egyoldalu áldozatokat.

Franciaországnak ügyünk és sorsunk iránt ujabban tapasztalható érdeklődése és az néhány megértő és jóindultu felszólalás, amely országunkkal kapcsolatban a napokban a belgrádi törvényhozó testületekben elhangzott, remélni engedi, hogy valóban ezen a téren is javulásra számithatunk.

A Nyári Egyetem német hallgatói.

A közigazgatás átszervezése, a közéleti tisztaság biztositása és a visszásságok megszüntetése

Belpolitikai teendőink mérvét és intenzitását a vázolt külpolitikai feladatok szabják meg, mert ezeket a nagy külpolitikai célkitüzéseinket, amelyek nyilvánvalóan igénybe veszik a nemzet összes számottevő erejét,

csakis nyugodt, békés, kiegyensulyozott belpolitikai atmoszférában lehet szolgálni.

Olaszország példája megcáfolatlanul bizonyitja, hogy nagy külpolitikai akciókat, amelyek valóban előre lendítik egy nemzet sorsát, csak törhetetlen egységes nemzeti erők támogatásával lehet megvalósitani. Törekvésem tehát odairányul, hogy egyrészt

olyan nyugodt, kiegyensulyozott belpolitikai atmoszférát, igazságos és egészséges szociális viszonyokat teremtsek, amelyek lehetővé teszik a nemzet összes népi erőinek kifejlesztését és érvényesülését.

További törekvésem, hogy távol tartsam a közélettől azokat a problémákat, amelyeket megoldani amugy sem vagyunk képesek, de amelyek forszirozása megbontaná a mindenek felett kivánatos nemzeti egységet és harmóniát. Evégből ki akarom küszöbölni a közéletből mindazokat a zavaró momentumokat, amelyek a normális, nyugodt, organikus politikai fejlődés kerékkötői. Meg fogom alkotni a titkos választójogot, de vigyázni fogunk arra, hogy a nagyfontosságu reform ne járjon a nemzeti érdekek csorbulásával.

Át fogom szervezni a központi és helyi közigazgatást a modern közigazgatás követelményeinek megfelelően, a közigazgatási és politikai pártatlanságnak biztositásával. Intézményesen biztositani akarom és fogom a közéleti tisztaságot, megszüntetem mindazokat a visszásságokat, amelyek egyes állások és jövedelmek aránytalan megosztása miatt jogosan hivják ki a közvéleményt, különösen a nehéz sorssal küzdő fiatalsága krittikáját.

Belpolitikai és gazdasági problémák megoldása

— Ami pedig a *fiatalság kérdését* illeti, hangsulyoznom kell, hogy minden kormányzati akciónk mélyén az a szándék rejlik, hogy *biztositsuk a fiatalság számára mind a közgazdasági élet, mind az államvezetés terén azt a szerepet, amely az európai országokban oly széles és biztos bázist ad a modern kormánypolitikának.* Gazdasági és szociális tekintetben is lépést kivánunk tartani azokkal a követelményekkel, amelyeket a mai nehéz viszonyok rónak a kormány vállaira. Ezen a téren két irányuak a feladataink. Egyrészt napról-napra rugalmasan alkalmazkodunk a gazdasági válság által felvetett problémákhoz, konzerváljuk és jobb időkre átmentjük a nemzetgazdaság és a nemzeti társadalom egységes erőit, másrészt már most lefektetjük az alapjait a nemzeti jövő kiegyensulyozott harmónikus gazdasági és szociális strukturájának. *E célok érdekében rendezni fogjuk a gazdadósságokat, de az erre irányuló törekvésünkben figyelemmel leszünk arra, hogy ez a rendezés ne érintse az ország egészséges hitelszervezetének teljesitőképességét és épségét.* Egyensulyt akarunk teremteni az ipari és mezőgazdasági árak között. Ügyelni akarunk a kartellek árpolitikájára annak az elvnek szemelőtt tartásával, hogy a modern gazdasági élet e kartellei ne kerékkötői, de előmozditói legyenek a gazdasági prosperitásnak. Tovább építjük külkereskedelmi kapcsolatainkat és áldozatokra is hajlandók vagyunk, hogy mezőgazdasági terményeinknek piacokat szerezzünk. *Törekszünk külföldi adósságaink becsületes rendezésére,* de a nemzet életerőinek veszélyeztetése nélkül. *Megkezdjük a telepités nagy problémájának megoldását,* hogy ezáltal a birtokviszonyokat egészségesebbé tegyük és megerősitsük a nemzetfenntartó földmüves osztályt. *Gazdasági törvényhozásunkat és ennek keretében alkotandó törvényeink alapgondolatát két törekvés fogja áthatni: egyrészt, hogy igazságosan arányositsuk a nemzeti jövedelem megoszlását egyes termelési ágak és termelő egyedek között, másrészt, hogy a termelés terheit egyensulyba hozzuk azok eredményeivel. Jelszavunk marad a régi: a munka, a becsületes munka megbecsülése és megvédése.*

—

Hitet és bizalmat

— Magyar testvéreink! Az elmondottakkal két célt akartam szolgálni. Az egyik: fenntartani és megszilárditani azt a közvetlen és benső kapcsolatot, amelyet kormányralépésem óta oly nagy gonddal épitettem köztem és köztetek és amely közvetlen és benső kapcsolat nélkül nem tehetnék egyetlen eredményes lépést sem előre; a másik célom pedig az, hogy a multban végzett és a jövőben elvégzendő feladatok bajok és nehézségek, de ugyanakkor a lehetőségek és *reménységek őszinte feltárásával megszilárditsam bennetek a hitet és bizalmat magatok és a nemzet jobb jövője iránt.* Eddigi kormányzati munkásságunk megerősitette bennem azt a hitet, amelyet kormányralépésem első pillanatában ugyancsak e mikrofon segitségével a villamos szikra szárnyán küldtem hozzátok, *azt a hitet, hogy önfegyelemmel, szervezetten, hősi akarattal, nemzeti öntudattal áthatott kötelességteljesitéssel nemcsak feltétlenül leküzdjük az elénk torlyosuló nehézségeket, de megnyitjuk az utat a magyar érdek igazságos és méltányos érvényesülése előtt. Ebben hiszek alázatos keresztyén magyar lélekkel.*

Gömbös miniszterelnök a mikrofon előtt

Budapest, augusztus 1. **Gömbös Gyula** miniszterelnök 20 perccel 9 óra előtt érkezett meg a studióba rádióelőadásának megtartására. A miniszterelnök gyalogosan sétálva jött **Antal István** m.iniszteri tanácsosnak, a miniszterelnöki sajtóiroda vezetőjének kiséretében. A Magyar Távirati Iroda épületében leveldi **Kozma Miklós,** a Magyar Távirati Iroda r.-t. elnökigazgatója, majd a studió bejáratánál **Hlatky Endre,** a magyar rádió igazgatója fogadta a miniszterelnököt. A studió épülete előtt fényképfelvételeket készitettek a miniszterelnökről, majd Kozma Miklós végigvezette a miniszterelnököt a magyar rádió épületének kibővités alatt lévő új szárnyán, bemutatva az úgy nevezett süllyesztett studiót, a nagy studiót, amelyben most folynak az akusztikai próbák. A miniszterelnököt nagyon érdekelték a rádiótechnikai kérdések és behatóan érdeklődött az akusztikai problémák megoldása iránt. Ezután a miniszterelnök az úgy nevezett kisstudióba ment, amelyben annak idején első rádiószózatát elmondotta. Maga mellé téve kalapját, helyet foglalt a felolvasó asztalnál és még egyszer végiglapozta a kéziratot. Ezalatt a rádióból gramofonhangversenyt közvetitettek. A miniszterelnöknek még néhány perce volt a felolvasás megkezdéséig, kiment a folyosóra, hogy elszivjon egy cigarettát és elbeszélgetett a jelenvoltakkal.

Még néhány perc hiányzott a 9 órából, amikor Gecső Sándorné, a rádió bemondója bejelentette a rádió hallgatóságának, hogy a miniszterelnök felolvasása következik. Gömbös Gyula miniszterelnökön a mikrofonláz jelei egyáltalán nem mutatkoztak, sőt kijelentette, hogy nem zavarja őt, ha az ujságirók is a felolvasó helyiségben tartózkodnak az előadás alatt. 9 órakor a miniszterelnök ujból elfoglalta helyét a felolvasó asztalnál, kigyulladt a jelzőlámpa és újabb rövid bejelentés után megszólalt a gong, amely a felolvasás megkezdését jelenti. Feszült csend támadt a kisteremben, majd felcsendült a miniszterelnök hangja: Magyar Testvéreim! Nyugodtan, szónoki páthosz nélkül, de határozottan beszélt Gömbös miniszterelnök. Hangjának a mondanivalók átérzése adott önkéntelen színezetet és Magyarország egyenjogúságáról és történelmi hivatásáról szóló részt különösen nagy erővel mondotta el. 9 óra 30 perc alig

mult el, amikor elhangzottak az utolsó szavak :

„ebben hiszek alázatos magyar keresztény lélekkel".

Ujabb gongütés következett, mire maga a miniszterelnök adta meg a jelt, majd a magyar Himnusz hangjai hallatszottak fel a rádióból a budai dalárda száztagú énekkarának előadásában. A miniszterelnök még néhány percig a felolvasóteremben tartózkodott, majd Gyarmathy Sándor rendező felkérésére beírta nevét a studió aranyszegélyes vendégkönyvébe, aztán a miniszterelnök elbúcsúzott a jelenvoltaktól és Antal István miniszteri tanácsos kíséretében a Magyar Távirati Iroda székháza előtt összegyült tömeg harsány éljenzése közben gyalogosan távozott.

A miniszterelnök ellen tervezett állítólagos merénylet bűnügye

Budapest, augusztus 1. A miniszterelnök ellen tervezett állítólagos merénylettel kapcsolatban gyilkosságra való szövetkezés büntettében gyanusított Lőwinger Samu és társai ügyében a vizsgálóbíró Prükler János és Klein Vilmos szabadlábrahelyezését elrendelte. Lőwinger letartóztatását azonban fenntartotta, de más vád címén, mégpedig hamis vád büntette címén.

Baden Powell a világ cserkészeinek főparancsnoka Budapesten

Gödöllő, augusztus 1. Baden Powell főcserkész kedden reggel rangrejtve Budapesten tartózkodott. Megnézte a mezőgazdasági múzeumot, meglátogatta gróf Bethlen Istvánt, József kir. herceget, majd délben gróf Teleki Pál főcserkész látta vendégül Baden Powellt. A világfőcserkész a délután folyamán gépkocsin Gödöllőre érkezett, ahol ünnepélyesen fogadták. Délután 6 órakor a kormányzónál tett tisztelgő látogatást és a kastélyban uzsonnázott, majd körsétára indult a táborba.

—

Eskütt elmeállapota miatt nem állítható a bíróság elé

Az Igazságügyi Orvosi Tanács döntése. — Eskütt ujra éhségsztrájkba kezdett

Budapest, augusztus 1. Ismeretes, hogy Eskütt Lajost hónapokkal ezelőtt letartóztatták, mert a törvényszék tárgyalótermében egy alkalommal élesre fent hosszú tőrt találtak nála. Eskütt már régebben többször megfenyegette Bethlen István grófot, hogy merényletet követ el ellene, azt is mondogatta, hogy Nagyatádi Szabó István szobrának a leleplezésekor támadja meg, amiért nem rehabilitálják és miniszteri titkári állásába nem helyezik vissza.

Eskütt Lajos a fogházban olyan izgatottan viselkedett, hogy elrendelték elmebeli állapotának megvizsgálását. A hivatalos orvosszakértők megállapították, hogy Eskütt közveszélyes elmebeteg s zárt intézeti kezelésre szorul. Az ellenőrző orvosszakértő megállapítása pedig ellenben úgy szólt, hogy Eskütt zabolátlan, kitörésekre hajlamos egyéniség, de büntetőjogilag beszámítható.

Az ellentétes orvosszakértői vélemények az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz terjesztették fel döntés végett. Az Igazságügyi Orvosi Tanács most hozta meg döntését. Megállapította, hogy Eskütt nem önmagától kifejlődött elmebetegségben, hanem elmekóros idegállapotban szenved, mely könnyen átlépi az elmebetegség küszöbét. Az Igazságügyi Orvosi Tanács a hivatalos törvényszéki orvosszakértők véleményét tette magáévá, vagyis : Eskütt Lajos az ellene folyó zsarolás bünügyében nem állítható bíróság elé.

Esküttet a pestvidéki ügyészség fogházából közben a gyüjtőfogház kórházába szállították, mert a néhány hét előtt tartott éhségsztrájkja miatt súlyos gyomorbánalmai vannak. Itt értesült tegnap az OTI döntéséről. Ez ismét annyira felizgatta, hogy újra éhségsztrájkba kezdett. Azt hangoztatja, hogy addig nem eszik egy falatot sem, amíg ki nem mondják, hogy tetteiért felelősségre vonható.

—

A csehszlovákiai ruthének is a békeszerződés revizióját követelik

Debreceni szemmel a megszállás alatt levő Ruthén-földön

Kevés szó esik mostanában a hozzánk legközelebb fekvő cseh uralom alatt lévő területről, Ruszinszkóról. Pedig ez a rész a magyarságnak mindig erős fellegvára volt, a nagyszámban levő ruthénség ellenére is. Ez a kifejezés talán helytelen, »a ruthénség ellenére«, hiszen a jó ruthének idők folyamán számtalanszor kimutatták a Szentkoronához való hüségüket. Mátyás megválasztása is részben nekik köszönhető. A háboru alatt a leglelkesebben harcoltak a fronton velünk Rákóczi hű jobbágyainak hű fiai, úgy, hogy a történelemtől a »gens fidelissima« jelzőt érdemelték ki.

A ruthénkérdés véresen aktuális. Nemrég halt meg egyik vezérük, Kurtyák s most a napokban a másik, Duliskovich. E pillanatban van letartóztatva a ruzsinszkói magyarság vezére, Vozáry Aladár.

E szó : Ruszinszkó Podkarpatska Rus Nagymagyarország négy megyéjét (Ung, Bereg, Máramaros, Ugocsa) jelenti. Sóban, fában igen gazdag vidék. Lakosságát a különféle nemzetiségek tarka egyvelege alkotja. Kisoroszok, ruthének, magyarok, nagyoroszok, ukránok, csehek, svábok, stb. Politikai helyzete igen zilált. A legutóbbi választásokon nem kevesebb, mint 16 párt lépett fel. A cseh kormány mesterséges bomlasztó törekvése ez. A legerősebb természetesen a hivatalosan fenntartott cseh agrárpárt. Az állami szolgálatban lévő magyarság érthető okokból részben ehhez a párthoz tartozik. Igen erős a ruszin autonom párt, amely a ruszinság tényleges autonómiájáért küzd. A jelenlegi csak névleges, egy árnyékkormányzó tartja fenn Ungváron. A magyarság helyezte, ha nem is olyan rossz, mint Romániában, de a nemzetiségek között a legmegalázóbb. Nagy száma és szellemi fensőbbsége ellenére utolsó helyen kerül sorra, akár állások betöltéséről, akár anyagi segítségről van szó. Legjobb példa erre a magyar Tiszaujlak esete. Az árviz okozta kárt 80 millió cseh koronában becsülték fel. A cseh kormány »kellő alap hiányában« mindössze 6 millió csehkoronát folyósított a károsultak számára.

A politikai ellentétek sehol olyan mélyen nem vágnak a társadalom testébe, mint itt. Minden párt elkeseredetten dolgozik előnyök biztosításán. Az ujságokból mindenütt autonómia, revizió, pánszlávizmus, kisebbségi jogok követelései kiáltanak felénk. A Ruszinszkói Magyar Hirlap, Az Őslakó R. Vozáry szerkesztésében hatalmas misszíót végeznek.

A ruthének, mint mondottuk, most is megőrizték vonzalmukat hozzánk. Csak néhány elvakult izgatójuk tagadja azt, hogy sorsunk eggyé forrt. Az ökörmezői antirevizíós tüntetés is botrányosan végződött. Hiába beszéltek a fizetett szónokok, a ruthének az öklüket rázták : »Nekünk Alföld kell, nekünk kenyér kell !« Ez az eset is mutatja a gazdasági együvétartozást, a kapcsolatot, amelyben a Ruthén-föld az Alfölddel állott. A ruthének lejártak aratni hozzánk, mi pedig onnan kaptuk a fát és a sót.

Kurtyák, a ruthének szellemi vezére kijelentette, hogy a Kárpátok alján ennek a két népnek csak *közös kapcsolatu boldogulása lehetséges*. Büszkék vagyunk arra, hogy a magyar kulturán nevelkedtünk. Kurtyák utóda Bródy a parlamentben kijelentette, hogy a ruthének csatlakozása Csehszlovákiához történelmi misztifikáció. Egy tanács kimondotta ugyan a csatlakozást Ungváron, de az ajtóban szuronyos őrség állott. Az egész csatlakozás 200.000 csehkoronájába került az államnak.

Mindent összegezve a helyzet igen szomorú s megérdemli, hogy minél többet foglalkozzunk vele. Érezzék meg elszakított testvéreink, hogy szívünk együtt dobog az övékkel. Tudjuk azt, hogy az iskolázás, kultura és gazdasági politika terén az asszimiláció evszélyének vannak kitéve. Tudjuk azt, hogy a revizió az egyetlen megoldás ebben a zűrzavarban. Meleg otthont kell létesítenünk az agyongyötört kisebbségek számára még messzebbmenő engedményekkel, mint azt Trianon előtt tettük.

Megható és jellemző történetet hallottam odafenn. Összefoglalja mondanivalóimat a gazdasági és politikai helyzetről egyaránt. Az öreg ruthén, kit kora már ágynak döntött, mikor az éhezést már nem bírták tovább, sorba küldte le fiait kenyérért az Alföldre. Azok visszatértek, mert a határon nem mehettek túl. Az öreg nem hitte el. Roskatag lábaival maga vánszorgott le a magyar határig. Nemsokára sírva tért vissza : »Igazatok van, az Alföld nem terem többé a mi számunkra kenyeret !«

Adja az Isten, hogy az öreg ruthén megérje azt a napot, mikor fiaival együtt jöhet le aratni hozzánk !

Ifj. Erdőssy Béla.

Lopott ekrazittal robbantotta fel a brünni Európa-szállót a családirtó munkanélküli

Brünn, augusztus 1. A brünni borzalmas robbanási katasztrófa veszteséglistája *hét halott és 32 sebesült*. A titokzatos *Bauer-Knop*, aki szerelmesével, Zwieselbauer Irma varrónővel és annak törvénytelen Zdenkó nevü kisfiával együtt az Európa-szállóban lakott, *már hosszabb ideje munka nélkül volt*. Utoljára a March folyó szabályozásánál volt munkája és valószínű, hogy *innen is lopta az ekrazitot*, amelyet nyilván hosszú ideig lakásán rejtegetett.

A robbanás erejéből itélve, valószinü, hogy *több kiló ekrazit volt Bauer-Knop birtokában*. Knopot ismerősei általában nyugodt, csendes és rendes embernek mondják, aki azonban sulyos tüdővészes beteg volt és az utóbbi időben a munkanélkülisége miatti elkeseredése következtében buskomorságba esett. Megjegyzendő mindenesetre, hogy nyolcvanéves apja, aki azelőtt hivatalnok volt, nemrégen elmebeteg lett, úgyhogy elmegyógyintézetbe is kellett szállítani. Knop négy esztendő óta folytatott viszonyt Zwieselbauer Irmával.

A két szerelmes közötti kapcsolat azonban nem volt minden ürömtől mentes, minthogy a leány állandóan azt kívánta a férfitől, hogy vegye feleségül, amiről Knop nem akart tulni. Most utólag Knop ismerősei a férfi különböző elkeseredett nyilatkozataira emlékeznek vissza, amelyeknek azonban akkoriban nem tulajdonítottak jelentőséget ; ezekből a nyilatkozatokból kiviláglik, hogy a férfi már régóta foglalkozott annak a szörnyű tervnek a végrehajtásával, hogy elpusztítja úgy sajátmagát, mint szerelmesét és gyermeküket.

Mint megállapították, *Knop az ekrazitos koffert eredetileg a pályaudvari ruhatárban helyezte el, ahonnan csupán a katasztrófa napján vitte a szállodába*. Tekintettel arra, hogy a koffer valami véletlen következtében felrobbanhatott volna a pályaudvaron is, valóságos szerencsének lehet mondani, hogy Knop a koffert elvitte a pályaudvarról, miután kétségtelen, hogy abban az esetben, ha a több kiló ekrazit a pályaudvaron robban fel, még a mostaninál is borzalmasabb katasztrófa következett volna be.

A robbanás hatása leirhatatlan volt. Az irtózatos erejü detonáció következtében butordarabok röpködtek a levegőben s átzugván az uccai fölött, **betörték a szembenlévő házak ablakait és igy egészben bejutottak az ott lévő lakásokba.** Ütőerejük lövedékekhez volt hasonlatos. De nemcsak butordarabok, hanem **huscafatok és emberi csontok is röpködtek a levegőben.** A járókelők, akik a robbanás pillanatában véletlenül éppen az Európa-szálló uccai frontja előtt jártak, **az irtózatos légnyomás következtében** a falnak repültek **és megsebesültek.** Az igen élénk forgalma uccán a robbanást követő percekben halálsápadt vértől elboritott emberek támolyogtak.

Érdekes, hogy az Európa-szálló egész környékét üldözi a végzet. Maga az épület 1898-ban épült és már épités közben az a szerencsétlenség érte, hogy az egyik lépcsőház beomlott. Annak a katasztrófának három emberélet esett áldozatul. Ugyanebben az uccában csupán három évvel ezelőtt történt, hogy egy háromemeletes épület egyrésze beomlott. Tizenhét évvel ezelőtt pedig ugyanennek az uccának egyik drogériájában benzinrobbanás történt, amely nem kevesebb, mint tizenkilenc áldozatot követelt.

Megérkeztek a debreceni cserkészkerület csapatai a világtáborba

Rendkivül érdekes és szép a IX. altábor

Gödöllő, julius 30. Vasárnap reggelig a jamboree szinhelye általában elég csendes volt. Kevés idegen csapat érkezett meg, néhány angol és 35 főnyi egyiptomi, ők is elég távol vannak a törzstől, úgy hogy nem zavarják az emberek egymást.

Vasárnap reggel azonban megváltozott a helyzet. Megérkeztek *a IX. altáborhoz tartozó csapatok*. Vitéz *Roncsik* Jenő volt a szállítmány vezetője. A nagy feladatot tökéletesen oldotta meg. Olyan rendben hozta fel a 721 cserkészt, hogy a legfelsőbb elismerést vívta ki. Az elutazás, mint azt a debreceniek jobban tudják, mint itt mi, este történt. Vasárnap reggel érkeztek meg a csapatok hat órakor. Már az a tény nagyon imponált a gödöllői állomáson, hogy Roncsik Jenőn kívül egyetlen ember sem ugrott le a vonatról. Mindenki a kocsiban várta a parancsot. *Mikor aztán Roncsik Jenő jelt adott, pár perc alatt mindenki megfelelően szerelve lent volt és várt a továbbiakra.*

A pályaudvaron kint volt maga gróf *Teleki* Pál is aki a legmelegebb elismerését nyilvánította Roncsiknak. Nem kis dolog, hogy a szállítmányozás vezetőség kijelentette, hogy ilyen tökéletes rendben még egyetlen csapat sem érkezett meg, mint a IX. kerület csapatai Debrecenből. Pontosan, terv és program szerint percek alatt történt a kipakolás. Elképzelhető, hogy milyen óraműszerűen ment minden, hiszen hat óra harminc perckor már megjelent az első teherautó a három kilométerre fekvő tábor szinhelyén a málhákkal és a kisérő cserkészekkel. Háromnegyed órán belül a 721 ember minden felszerelésével ott volt a táborban.

A debreceniek, kerületiek fogadtatása a tábor kapuja előtt.
(Kment Károly felvétele.)

most, amikor a cserkészek világtalálkozója van. A cserkészliliom a mi szánunkra hitet, kitartást és megértést jelent. Mi itt mindnyájan testvérek vagyunk, nem számít, hogy ilyen vagy olyan nemzethez, fehér vagy szines fajhoz, ilyen vagy olyan vallásfelekezethez tartozik-e valaki. Mindenkit egyformán szeretni kell. A mi altáborunk nagyon tarka képet mutat, északtól délig a tropusokig mindenféle nemzet képviselve lesz. Esztek és lettek, angolok, osztrákok, hollandok jönnek, itt vannak már az egyiptomiak és idekerülnek még a japánok és irakiak. Tarka társaság, de azért szeretnünk kell őket.

— A hit, kitartás és egyetértés legyen tehát a jelszavatok és akkor a rátok váró idő alatt a mi nagy és szent feladatainkat be tudjuk tölteni, nagy célunkat, melyet a szívünk alá rejtve hordozunk, megvalósíthatjuk és elérjük.

Végül Isten áldását kérte a fiuk munkájára.

Az utolsó szavaknál már jelen volt gróf *Teleki* Pál is, aki ekkor érkezett ki a tábor szinhelyére.

Megdícsérte a fiukat, mert olyan gyönyörüen ment a kirakodás.

— *Jó munkát fiuk!* — mondta szokásos közvetlen hangján. — Üdvözöllek titeket a tábor területén. Hallottam, hogy milyen remekül ment a IX. kerület táborba szállása, mint ahogy vártam is tőletek. Igy menjen továbbra is. Reméljük, hogy szépen és jól megusszuk ezt a munkát. Jó munkát fiuk!

Majd barátságos szeretettel üdvözölte a tiszteket, akikkel elbeszélgetett, meghallgatta a panaszokat és azok kiküszöbölésére azonnal intézkedett.

A több mint hétszáz cserkész háromszoros huj huj hajrát kiáltott a vezér tiszteletére.

Bessenyei azután, amikor a Főcserkész eltávozott, tájékoztatta az ujonnan jött parancsnokokat, hogy melyik csapatnak hol a helye. Általános örömet okozott, hogy gróf Teleki kieszközölte, hogy az uj csapatok már reggel étkeztetésben részesülnek. Korán reggel a meleg étel a szabadban nagy dolog. S ezt az ajándékot a kormányzó juttatta a cserkészeknek.

Pár perc alatt szétoszlottak a csapatok s nemsokára már serény munka folyt. Egymásután emelkedtek a sátrak a levegőbe, hogy kék, zöld szinükkel tarka összevisszaságot teremtsenek.

MELEGÜK VAN AZ EGYIPTOMIAKNAK

Az első napok nagyon forróak voltak. Jámborul azt hittük, hogy az egyiptomiak most jól érezhetik magukat. De nem így volt. Csakhamar megunták a magyar nap tüzét és kérték, hogy nem mehetnének ők be a táborral az erdőbe, ahol mégis hüvösebb van. Szomoruan vették tudomásul, hogy »edződniök« kell nekik is a meleghez.

Persze nincs mindig hőség. Hétfőn reggelre virradóra megváltozott az idő. Este kis vihar kerekedett és az éjjel lehült a levegő annyira, hogy a lehelet ott szállt a levegőben a szemünk előtt. Az egyiptomiak nem szívesen bujtak elő sátraikból. Ugy látszik rossz előérzetük volt. És valóban borzalmas látványnak voltak a szemtanui. A magyar fiuk, ezek a vademberek, félmezitelenül ott álltak nem messze a barna egyiptomiaktól és a nagyon hideg esőben mosdottak. Mint a kigyó mikor megbűvöli áldozatát, úgy gyökerezett a lábuk a földbe az egyiptomiaknak. Pár percig nézték a hihetetlen látványt, aztán talán a saját szemüknek sem hittek, lassan odamentek a mezitelenül mosakodó magyarokhoz. Ott álltak mellettük és a vigan, nevetgélve meztelenkedő fiuk mellett úgy remegtek az egyiptomi cserkészek, mint a rezgő nyárfa. Ők fáztak a magyar fiuk helyett is.

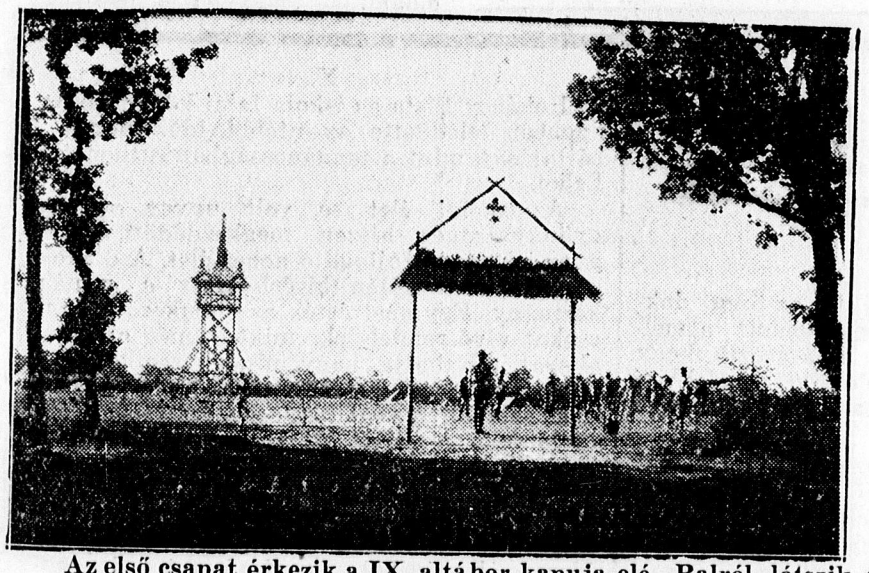
ELŐKELŐ VENDÉGEK

Persze hamar hire ment, hogy milyen érdekes és szép a IX. altábor. A délelőtti órákban látogatókat is kaptunk a kormányzó környezetéből. Vitéz *Hegyesi Igmándy* Géza testőrezredes, dr. *Vértessy* Istvánné, a kabinetiroda főnökének felesége és leánya, vitéz *Csibay* szárnysegéd tekintették meg a tábort. Az előkelő vendégeket Bessenyei táborparancsnok, Kovách Elemér, Jausz Béla és Vincze Lajos kalauzolták. Nagyon tetszett nekik minden, amit láttak.

A MUNKA

Nagyon sok kedves és érdekes dolgot lehet látni és hallani a táborban. Apránként mindenről beszámolok majd. Most még csak egyet hadd jegyezzek itt fel. A IX. altábor törzse mint ismeretes előre jött, szinte szállásesinálónak. Itt aztán közel tiz napon át kemény harcot folytattak az elemekkel: a kemény, agyagos talajjal, a bozóttal. Mindenki kivette a részét becsülettel a munkából, nehéz is külön kiemelni valakit, mégis meg kell említenem azt a nagy és átfogó munkát, amelyet a tábori élet minden vonatkozásával kapcsolatban nagy áttekintéssel Bessenyei Lajos altáborparancsnok végez. A tábori munka lelke kétségtelenül a két lelkes és csupa szív férfiu: Somlyay József és Kocsis László főtitkár. Török Tibor komoly szellemi vezetője a nagy csoportnak. Nagyon szép feladata van dr. Kállay Kálmán egyetemi tanárnak, aki mint pap holland és angol nyelvtudásával sok örömet szerez és értékes szolgálatokat tesz. A vasárnapi istentisztelet alkalmával is, amikor Török Tibor magyarul imádkozott, Kállay azután angolnyelvű imádságot mondott, amit a táborba már megérkezett angol cserkésztisztek könnyes hálával köszöntek meg.

A többi munkások közül Várady Szabó Miklós az orvosi teendők ellátásában fáradhatatlan, Csanak József és Frimmer Pál csoportjáról legközelebb külön irok, olyan szép dolgokat alkot-

Az első csapat érkezik a IX. altábor kapuja elé. Balról látszik a »Nyirbátori torony«.

Az egyiptomi csapat érkezése. Mind egyformák, csinosak, ujruhások, mintha skatulyából vették volna ki őket.

A csapatokkal több tiszt jött, így dr. *Márton* Béla Debrecenből, báró *Luttler* Sándor a szabolcsi csapattal és még több tiszt a kerületből.

Az altáborparancsnokság kapuja előtt nagy négyszögben álltak fel a csapatok, amelyeket vitéz dr. *Bessenyei* Lajos altáborparancsnok üdvözölt, miután dr. *Kovách* Elemér jelentést tett, hogy a 721 cserkész megérkezett.

Bessenyei a következő beszéddel üdvözölte a fiukat:

— Kedves cserkésztestvéreim! Kedves fiuk! Lehetetlennek tartom, hogy most, amikor ideérkeztetek, néhány meleg, szerető szóval ne üdvözöljelek benneteket. Eljöttünk ide, ahol valamikor koronás fők kerestek a maguk számára üdülést. Ti táborozni jöttetek ide. És a táborozás a cserkészek számára nagy lelki élmény. Különösen

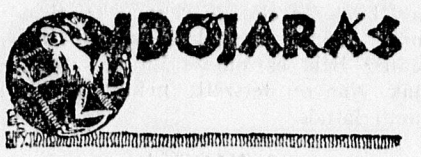
tak és annyi sokat dolgoztak. Rábold Gábor, mint gazdasági főnök végez hajnaltól estig óriási munkát. Roncsik Jenő az uton már babérokat szerzett a példás rendben történt megérkezéssel. Hubert Ferenc lelkész nemcsak a lelkigondozásban buzgólkodik, hanem mint postafőnök is rengeteg munkát végez nagy felelősséggel. Csorba András parancsőrtiszti minőségében teljesít fontos szolgálatot, amit mindenkit lekötelező nyájassággal tud megcsinálni.

Hétfőn nagy nap lesz ismét a táborban, akkor érkeznek az idegen csapatok mindenfelől.

HELYSZINI KÖZVETITÉS LESZ A DEBRECENI TÁBORRÓL

Végül még egy érdekes hirt közlök a debreceniekkel. Éppen most értesültem arról, hogy 3-án délután 18 órától 18.30 percig helyszini közvetítés lesz a IX. altáborból. Bizonyosan sok érdekes dolgot hallhatnak majd a debreceniek a maguk fiainak életéből és persze az itt levő idegen nemzetbeliekről is.

Tessék tehát figyelni ebben az órában a rádiót.

A debreceni egyetemi földrajzi intézet jelenti augusztus 1-én:

Nyugat-Európa felől egy újabb időjárási zavarterület hatolt a kontinens belseje felé, melynek területén nagy esőzések és viharos szelek vannak. Hazánkban az elmult napon még sok helyen voltak kiadós esők, amelyek azonban főleg a keleti és északi országrészekre szorítkoztak. Budapesten 7, Tokajban 15, a Mátrában 30 milliméter esett. Reggel a hőmérséklet a 15 fok alá süllyedt és a déli órákban 25 fokig emelkedett. Esti hőmérséklet 24 fok.

IDŐPROGNÓZIS: Szerdán déli, délnyugati szél, borulás, újabb esők és hősüllyedés várható.

Augusztus hó negyedikén, pénteken érkeznek az első külföldi cserkészek Debrecenbe

Külön fogadóbizottság fogadja ünnepélyes keretek között a vendégcserkészeket.

Annak idején megirta a Debreczen, hogy a Jamboreeval kapcsolatosan több száz külföldi cserkész meglátogatja Debrecent is vidéki magyarországi utjukkal kapcsolatosan. Hozzánk elsősorban angolok, svájciak és északi népek fiai jönnek el. **A város vezetősége és általában a magyar cserkészek nagy sulyt helyeznek arra hogy ezek a külföldi cserkészek magyarországi körutjaik alkalmával kedves, kellemes fogadtatásban részesüljenek s éppen vendégbarátságunk révén maradandó emlékeket vigyenek magukkal.**

Debrecenbe az első külföldi cserkészcsapat augusztus negyedikén, pénteken érkezik és az állomáson már ünnepélyes fogadtatásban részesitik a vendégcsapatot, majd a **Déri muzeum előtti téren fogadó ünepély lesz és igen kivánatos, hogy a város érdeklődésének és szeretetének dokumentálására minél nagyobb számban jelenne meg a város közönsége a fogadtatáson.** Maga az látványosság lesz, hogy mint vonulnak fel ezek a külföldi cserkészfiuk, de a rendezőség rövid programu ünnepélyről is gondoskodott, mely a fogadó ünnepség keretében zajlik le.

Az ünnepély félegy órakor kezdődik a Cserkész-indulóval, mit a Máv zenekar ad elő. A fogadóbizottság elnöke német és francia nyelvü üdvözlő beszédet mond, majd a debreceni hölgyek szónoka üdvözli a vendégeket, mire valószinüleg a külföldi cserkészek egyik vezetője mond válaszbeszédet. Végezetül a Máv zenekar eljátssza a Himnuszt és ezután a kezdődik a debreceni látogatás programszerü betartása, mely igyekszik a legjobban kihasználni az időt és szórakozás, étkezés mellett gondoskodnak arról is, hogy ennek az ősi városnak értékeit, nevezetességeit minden külföldi cserkész megnézhesse.

A FOGADÓBIZOTTSAG ÜLÉSE

Tegnap délelőtt Varga Endre városi számvevő elnöklete alatt az idegen cserkészek fogadására alakult bizottság ülést tartott. Ezen az ülésen számoltak be városunk nemesszivü hölgyei munkásságukról.

Megállapithatjuk, hogy jó munkát végeztek. A f. hó 4-én városunkba érkező 300 svájci cserkész és az ezekkel utazó vezetők megvendégelése reményen felül biztositva van. 74 urhölgy fog gondoskodni arról, hogy vendégeink minden kivánsága teljesittessék. 10 külön asztalt biztosit a rendezőség azoknak az urhölgyeknek részére, akik ebben a mozgalomban derekasan vették ki részüket, azonban háziasszony tisztséget nem vállaltak el.

A pénzbeli felajánlások még ma is folynak. Legutóbb is dr Vásáry Istvánné 10.—, szentpéteri dr Kun Béláné 10.—, dr Bacsó Jenőné 5.—, Matejovszky Szaniszlóné 4.—, Koszorus Ferencné 2.—, ifj. dr Magoss Györgyné 2.—, Harmathy Ferencné 2.—, Koncz Lajosné 2.—, Kiss Lajosné 2.—, dr Trochányi Béláné 1.—, vitéz Nagy Pálné 1.—, Rády Paroska 1.—, Rózsa Kálmánné 1.— P-t adományoztak.

A háziasszonyi tisztséget is ujabban 10 urhölgy volt szives vállalni, azonban, mivel a 4-i estélyre már ujabb házisszonyokra nincs szükség, készséggel vállalták a 9-iki megvendégeltetést.

Ezen az ülésen határoztatott el hogy **ugy a vasutnál, mint a Déri muzeum előtti fogadtatáson a hölgyek lehetőleg magyar ruhában vegyenek részt**, miért is felkéri a bizottság az ilyennel rendelkező hölgyeket, hogy f. hó 4-én a vasutnál 11 órakor és a Déri muzeum előtt 12 óra 15 perckor már igy megjelenni sziveskedjenek.

Ugy a vasutnál, mint a Déri muzeum előtt a hölgyek nevében üdvözlő beszédek lesznek.

Ezen az ülésen határoztatott el véglegesen az is, hogy minden **idegen cserkész részére egy kis kulacsot s mézeskalács szivet nyujtanak át a háziasszonyok, mig a másnapi reggelinél 30—30 vajas perecet adnak bucsuzóul.**

Az urhölgyeket érdeklő programot a rendezőség a holnapi számunkban részletesen le fogja közölni.

Az értekezlet alatt érkezett dr **Daróczy Sándor pittsbourgi lelkész következő kérelme:**

Augusztus 18-án szeretne lehozni **városunkba 13 jómódu pittsbourgi szülő gyermekét, kiket 18 19 és 20-án családoknál óhajtana elhelyezni.** kérte a bizottság tagjait, hogy ezt a kérelmét lehetőleg támogassák s adjanak fiai részére otthont. A jelenlevő hölgyek megigérték támogatásukat s már is 5 gyermek ellátása biztositva van. A tervbevett szülők felkérését magukra vállalva, ez az akció is megoldottnak tekinthető.

Végeredményben megállapithatjuk, hogy városunk hölgytársadalma a reá bizott nagy feladatot ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben a legnagyobb mértékben megtudta oldani.

Háziasszonyok figyelmébe!

Nagy'akarításokat **poloskák** svábok és rusznyik

KIIRTÁSÁT SZAVATOSSÁG MELLETT VÁLLALJA

Takarítási Vállalat, Debrecen, Nap-utca 3. szám.

TELEFON 17-55.

Hatóságilag elismert »Parasin« féregirtószer is kapható!

A VÉRES FÖLD

REGÉNY

(36. folytatás.)

— Ismered a fiaimat, ismered a birtokot... figyelj mindenre... Hűséges voltál mindig, azért szerettelek. Istápold a fiaimat... Ezt akartam megmondani, Ferenc. Isten áldjon meg, — nyujtotta a tekintetes úr sovány kezét, mire Ferenc ráhullatta a könnyét, fogatlan szája hálás csókját, de szólni nem tudott. Nehéz járással indult ki a szobából.

— Te, Ferenc, — szólt az öreg cseléd után a tekintetes úr. — A Nekeres-dülőbe répát vessetek tavasszal, a Kossuth-szőlőben pedig vágasd ki azt az öreg, száraz almafát, tudod azt a törökbálintot, a császárkörtefa mellett.

— Értem, instálom... huzódott ki Ferenc, aki után a két fiú ment az apa elé, hogy az utolsó tanácsot megkapják.

— Csak ketten vagytok, — kezdte az öreg úr... A legnagyobb, jól tudjátok, odapusztult... Őrizzétek meg az emlékét... A rokonokra nem számíthattok, de ne is számítsatok. Ferencet megbecsüljétek, aki hűséges lesz hozzátok is, mint hozzám volt. Az anyátok sírjáról el ne feledkezzetek... Szeressétek ezután is egymást... Most pedig küldjetek el valakit a páterért... és elhallgatott az öreg úr, míg a két fia a fal felé fordult egyetlen szó nélkül, hogy a felszivárgó könnyeket letöröljék.

Eljött az öreg páter is, hogy elvégezze az utolsó lelkipásztori teendőt, mi után mintha jobbra fordult volna a beteg. De csak pár napig, mert néhány nap után úgy elszenderült Rohácsy József, hogy két fiának zokogó sírására se ébredt fel többet.

— Mindig ilyen volt, — sírt az öreg doktor a temetésen, — amit megmondott a mellett kitartott. Itt van ni: elhatározta, hogy meghal és meg is halt. Holott két, legfeljebb négy hét mulva már szabad magyar földön halhatott volna meg.

Eltemették Rohácsy Józsefet s halálával a magyar, hajlíthatatlan tölgyek száma egygyel kevesebb lett. Előbb elköltözött felesége mellé temették és az erős fakeresztre csak annyit vésetett Lehel fia:

Itt nyugszik
ROHACSY JÓZSEF, édesapánk.

Október hónapja összerázkódott, leszórta magáról az utolsó falevelet is és kemény fagyban csattogtatta meg a fogát. Aztán szokatlan időben hullott a hó és betakart mindent: magyar házat, román házat, magyar sirokat, román sirokat, de a fekete magyar gyászt nem tudta fehér örömlepellel bevonni

A Rohácsy-kurián tanyát vert a gyász. A két árván maradt fiú napokig eljárt egymás mellett, hogy egy szót is váltottak volna. Az udvar üresen bámult a télre fordult időben, a cselédek félre huzódva kerülték a két fiút. Csak az öreg ház fehér kéményei árulták el bodor füstfelhőket pöfékelve a hideg, tiszta levegőbe, hogy élet is van a falak mögött.

Az első gyászos hét után elbúcsúzott az ifjabb testvér is, hogy visszamenjen az iskolába. A bátyja elkísérte az állomásig és szó nélkül csókolták meg búcsúzásul egymást. Az egyiket tova vitte a vonat, a másikat hazaröpitette a könnyű fogat.

X.

Rohácsy Pista az iskola falai között könnyebben feledhette az utóbbi idők megpróbáltatását, mint a magánosságban otthon élő Lehel.

Az iskolai élet se volt ugyan valami gyöngyvirágos, hiszen megkezdődött a magyar iskolákat fojtogató nehéz élet. A diákok gyenge szervezetén kisérletezett a román kormány. Egymást érték az ellenkező parancsokat vivő rendeletek, mikből még a rosszakarat is láthatta, hogy minden rendelkezésnek egy célja van: megfojtani minden magyar iskolát. A régi tanárok közé jöttmentek ékelődtek, akik az új »haza« történelmét, nyelvét akarták az egyetlen haza emlőin felnőtt fiúk lelkébe szennyezni. Az új tanárok gyökerestől ki akarták tépni a gyermeklegénykék szivéből mindazt, ami a magyar édesanyák szivéből maradt bennük eltagadhatatlan örökségül. Az egykori dászkálokból tanárokká emelkedett nagyhangú senkik, mámoros senkik mámoros részegséggel estek a munkának és azzal az ittasult ujjongással kezdtek a magyar fiúk elszédítéséhez, ami az ő bensőjüket fütötte. Előbb édeskedve, elnéző ravaszkodással, mindent igérgetve próbálkoztak, de a fiúk kitartó ellenállásán megtört az agyafurt cselvetésük. A fiúk meggondolatlan nekibuzdulással kimondták testületileg, hogy nem tanulnak semmit, ami az új rendszerhez tartozik. Nem is sejtették, hogy makacskodásukkal, milyen végzetesen komoly eseményeknek vetették meg az alapját. Kinevették konok kedvteléssel a félszeg dászkálokat, kiknek esetlen viselkedése kacagó pojácák pódiumává alacsonyította a középiskolai katedrát. Aztán meg a levegőben úszott mindig a nagyon óhajtott reménység: ki mennek a románok, jönnek a magyarok és helyreáll a régi rend. A dászkáloknak megállott a tudománya és másban nem tudták tehetlenség szülte dühöket lecsapolni, mint azt mondták:

(Folytatjuk.)

HOGY HALLGATHATTA MEG A NAGYERDEI VIGADÓ KÖZÖNSÉGE GÖMBÖS MINISZTERELNÖK RÁDIÓSZÓZATÁT.

Percek alatt állitottak fel rádiót a Vigadó udvarán.

Gömbös miniszterelnök tegnap esti rádiószózatát országszerte nagy érdeklődéssel várták. Ez a nagy érdeklődés megnyilvánult Debrecenben is, azonban sokan egy, vagy más okból nem juthattak rádiójukhoz.

A tegnapi szép nyári estén a nagyerdei Vigadó terraszán nagy közönség volt, akik kénytelenek lettek volna hazamenni, hogy meghallgathassák a miniszterelnök rádiószózatát. A Bika vezérigazgatójának ötletessége abba a helyzetbe juttatta a vendégsereget, hogy a helyszinen végighallgathassa a miniszterelnök nagyjelentőségű beszédét. Löbl vezérigazgató útasitására Szilágyi igazgató nyomban felkereste Soltész László rádiókereskedőt és felkérte, hogy sürgősen szereljen fel megfelelő erősségü rádióapparátust. Bár ekkor nyolc óra már elmult. Soltész háromnegyed kilenc órára két nagy rádiógépet állított be a Vigadó udvarára. Autón szállitották ki a gépeket, melyek antenne nélkül is kitünően működtek.

Pontban 9 órakor felhangzott az igy, a tüneményes gyorsasággal beállított rádiók hangszóróiból Gömbös miniszterelnök szózata, melyet a Vigadó vendégserege nagy érdeklődéssel hallgatott végig.

23599/1933. VII. sz.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETÉS

Debrecen sz. kir. város Horthy Miklós utján 10.000 négyzetméter és a Vilmos császár körut déli erdősori szakaszán 6000 négyzetméter kocsiut burkolat kiépitési munkálatainak biztosítása céljából az e tárgyban hozandó közgyülési határozat kormányhatósági jóváhagyásától feltételezetten nyilvános, zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

Ajánlatok készpénzfizetésre és három éves hitelezéses fizetési módozatokra figyelemmel teendők olyképpen, hogy a törlesztés 1934. évben kezdődik.

Ajánlatok alternativ burkolási eljárásokra tehetők külön-külön vagy együtt mind a két utra.

A kiirási művelet a műszaki ügyosztályban kapható (Kossuth utca 20. szám III. emelet 106.) 2 pengő befizetése ellenében a hivatalos órák alatt, ugyanitt megtekinthetők tájékozódás céljából a versenytárgyalási feltételek és tervek.

Az ajánlatot Debrecen sz. kir. város polgármesteri hivatalának cimezve »Ajánlatok burkolatok épitésére« felirattal ellátva Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalában folyó évi augusztus hó 31. napján délelőtt 11 óráig kell benyujtani.

Ugyanezen időpontig kell az ajánlati végösszeg 2 százalékának megfelelő bánatpénzt a város házipénztárában letenni. A letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok a városháza tanácstermében folyó évi augusztus hó 31. napján déli 12 órakor nyilvánosan bontatnak fel, amikor az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlattevők a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fenntartja magának azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok között az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson s azokat megoszthassa.

Debrecen, 1933 julius hó 29-én.

Polgármester.

Egy órán belül megkell halnod, jósolta a planétás papagáj és a jóslat bevált

Győrből jelentik: Megrendítő halálos szerencsétlenség történt Tardos községben, ahol búcsút tartottak vasárnap délután. Árendás Péter 28 éves tardosi legény is megjelent a búcsún barátaival együtt és mulatozni kezdtek. Eközben bementek a „planétás" emberhez is, aki ismert papagája segítségével mindenkinek megmondja a jövőjét.

Árendás Péter is kihúzott egy planétát, amelyen az állott, hogy „egy órán belül meg kell halnod". Árendás és társai nevetve nézegették a papírlapot, majd később felültek a hajóhintára. Árendás Péter egy nagy lendületnél széles ívben kirepült és holtan terült el a földön, alig egy órára a planétás ember jóslása után.

A „Tiszántuli Ipari Vásár" előkészületei nagyban folynak

A jelentkezések megindultak, de a főbizottság kéri a debreceni iparosokat és kereskedőket, hogy további bejelentéseiket sürgősen eszközöljék. A vásár területe növekedett, amennyiben a Kereskedő Társulat díszterme, tornaterme és udvara is a vásár céljait fogja szolgálni. Fontos tehát, hogy megfelelő helyek biztosítása végett a szakmák sürgősen jelentsék be igényeiket.

A plakátok a hét folyamán megjelennek, ugyancsak a prospektusok is.

A vásár iránt az egész országban nagy az érdeklődés.

A vásár főbizottságának ülése ma, szerdán este lesz, egyébként a vásár irodája az Ipartestület kistanácstermében megnyilt és a vásárra vonatkozó felvilágositásokat mindenki megkaphatja.

A vásárral kapcsolatos népünnepélyek, szabadtéri előadások előkészitő munkálatai is megkezdődtek s az öt hét mulva megtartandó vásár impozánssága semmi kételyt nem hagy.

Nem lesz tilos a halottaskocsi a Köztemetőben

A közigazgatási bíróság helyt adott a debreceni temetkezési vállalatok fellebbezésének.

Rendkivül érdekes indokolású döntést hozott most a közigazgatási bíróság egy ügyben, amely a debreceni új köztemetővel kapcsolatban merült fel a város és a debreceni temetkezési vállalkozók közt.

Az érdekes ügy előzménye az, hogy a város az új köztemetői szabályrendelet megalkotásánál a temetkezési vállalatoknak megtiltotta, hogy a halottaskocsikat, gyászdrapériákat, katafalkot, gyászlibériás alkalmazottakat, stb., egyszóval a temetési szertartások szokásos rekvizitumait a köztemető területére behozzák. Ehelyett a város gondoskodott megfelelő tolókocsikról, amelyeken a köztemető kapujában átvett koporsókat a ravatalozó épületébe szállította és ott saját eszközeivel felravatalozta.

A debreceni temetkezési vállalkozók sérelmesnek találták a szabályrendeletnek ezt az intézkedését és a közgyülés határozatát megfellebbezték. Miután a fellebbezés az illetékes fórumon nem járt a várt eredménnyel, panasszal fordultak a közigazgatási bírósághoz, a sérelmes rendelkezés megváltoztatását kérve.

A közigazgatási bíróság helyt adott az érdekelt vállalkozók panaszának és kötelezte Debrecen városát, hogy a sérelmezett intézkedést megváltoztatva, a szabályrendeletet a fellebbezők kivánságának megfelelően módositsa. Az itélet rendkivül érdekes indokolása szerint a magyar ipartörvényt a teljes liberalizmus szelleme lengi át és minden betüjéből nyilvánvaló az a cél, hogy az iparüzésre törvényesen feljogosított iparosok minél szabadabban gyakorolhassák iparukat, mégpedig a maguk speciális ipareszközeik lehető legteljesebb és legszabadabb felhasználásával. Az ipartörvény szempontjából a temetkezési vállalkozók temetkezési iparosoknak tekintendők, akiknek a gyászkocsi, a katafalk, a drapériák stb. a speciális ipareszközeik. Miután a közigazgatási bíróság tiszteletben tartja az ipartörvénynek emlitett szellemét, amellyel szembehelyezkedni nem is áll módjában, ezért úgy kellett döntenie, hogy a szabályrendelet sérelmezett intézkedése törvényeinkkel ellentétben áll s mint ilyen, megfelelően módositandó. Ami azonban természetesen nem érinti, mert nem is érintheti a temetőtulajdonosnak magánjogi természetü jogait.

A közigazgatási bíróság döntésének értelmében Debrecen városa most megváltoztatja a szabályrendeletet.

Hirdetmény

Felhivja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy az 1933. év III. negyedére esedékes együttesen kezelt közadó tartozását 1933. évi augusztus hó 16. napjáig befizetni el ne mulassza. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt, a városi adópénztárnál, vagy a 31713. számu postatakarékpénztári befizetési lap utján eszközölhető.

A befizetést elmulasztók ellen a határidő lejárta után a hivatal végrehajtási eljárást indit.

Debrecen, 1933 julius hó 31.

Városi adóhivatal.

MAGYAR KIRÁNDULÓK LONDONBAN

London, julius 31. Az angol—magyar cserevonat-akció első vonatja ma éjfél tájban érkezett meg a londoni Viktória pályaudvarra. A cserevonat magyar utasait nagy és diszes bizottság fogadta a pályaudvaron. Az utasokhoz dr Bárdossy László elnök, követségi tanácsos, londoni ideiglenes ügyvivő intézett magas szárnyalásu üdvözlő beszédet, kiemelve ennek az akciónak nagy jelentőségét.

A HALÁLSUGÁR MEGJELENT. Pálfy József új regénye, a Halálsugár cimü izgalmas riportregény megjelent. Kapható a kiadóhivatalban és a lapkihordóknál. Ára 80 fillér.

MOZI

A FEHÉRKEZTYÜS HÖLGY

Premier az Urániában

Bünügyi film. Gonosztevő bandával és detektivekkel; rejtelmes büncselekményekkel és körmönfont leleplezésekkel. Szóval egy jó bünügyi film összes kellékeivel. Ez a film mégis elüt a társaitól. Mert nem német filmgyár készitette, hanem francia. És a franciák mégis csak más stilusban dolgoznak, mint a németek. Ebből a bünügyi filmből például teljesen hiányzik a németek bőbeszédü, részletező mesevezetése. Ehelyett drámai gyorsasággal pergő eseménytöredékeket kapunk. Ezeknek ötletes egymásutánjából alakul ki a történet. Az eseménytöredékeken belül is jelegzetesen francia a kép. A beállitás és az árnyalatok hangsulyozása néha egyenesen szellemes. Különösen egy ravasz keresztkérdésekkel érdekessé tett rendőrségi vallatásra gondolunk. A filmnek egyébként igen jó szereplői vannak. Különösen szép és érdekes a fehérkeztyüs előkelő dáma, akiről kiderül, hogy a gonosztevő társaság feje és igen sikerült a két elválhatatlan detektiv alakja is.

HIRDETMÉNY

A központi választmány határozatának közszemlére kitétele

Értesitem a város lakosságát, miszerint a központi választmánynak, az országgyülési képviselő választói ideiglenes pótnévjegyzék és a kihagyottak jegyzéke elleni felszólalások tárgyában hozott határozatai az 1925:XXVI. t.-c. 43. §-a értelmében, a f. évi augusztus hó 1-től, augusztus hó 15-ig bezárólag a központi választmány hivatali helyiségében (Kossuth u. 20. sz. Rendőrségi épület III. em. 92-a. sz. ajtó) naponként reggel 8 órától déli 12 óráig közszemlére tétetnek ki.

A központi választmánynak a felszólalásokra vonatkozó határozatai ellen az 1925:XXVI. t.-c. 44. §-a értelmében a Közigazgatási Birósághoz panasznak van helye. A felszólalást elutasító határozat ellen csak a felszólaló, az annak helyt adó határozat ellen pedig csak a kihagyott fél élhet panasszal a Közigazgatási Birósághoz.

Az, akinek az 1925:XXVI. t.-c. 43. §-a szerint a határozatot kézbesitették, a kézbesitést követő 15 nap alatt, más jogosult legkésőbb augusztus hó 5. napját követő 15 nap alatt panaszát a központi választmány elnökénél irásban nyujthatja be. A panaszban uj okirati bizonyitékok is felhozhatók, időközben történt változásokra azonban a panasz nem alapitható. Minden panasz csak egy személyre vonatkozhatik.

A központi választmány a panaszokra és a bizonyitékokra megteheti észrevételeit és az összes panaszokat együttesen a rájuk vonatkozó iratok és saját észrevételei kiséretében szeptember hó 1. napjáig felterjeszti a Közigazgatási Birósághoz.

Debrecen, 1933 julius hó.

Dr. Vargha, h.-polgármester, központi választmányi elnök h.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK:

Buza ó 11.00—10.00, uj 8.40—8.20 8.00 és a boletta, Rozs ó 8.00—7.00, uj 5.00—4.50 és a boletta, árpa ó 8.00—7.00, uj 5.50—5.00, zab ó 7.00—6.00, tengeri 6.80—6.50, lucerna 3.00—2.800—2.50, széna 3.00—2.60—2.00, lóhere 2.50, bükköny 1.60—1.50, alomszalma 1.80—1.60, rozsszalma 2.00.

A Nyári Egyetem ünnepélyes megnyitásának közönsége.

Az 1849. augusztus 2-i debreceni-csata emlékművei Debrecenben

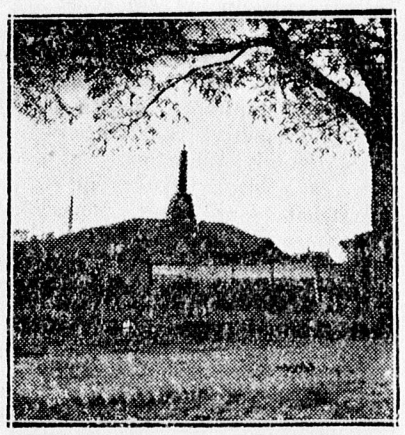
Irta: CZEGLÉDY JENŐ.

Debrecenben, a nagyarányokban fejlődő városunkban számos emlékművet találunk, amelyek a magyar katona vitézségét, önfeláldozását örökitik meg..

A város lakossága, nem kimélve áldozatokat, hazafias érzésétől, katonái iránti szeretettől vezéreltetve, emeltette ezeket az emlékműveket, amelyek legtöbbnyire a világháboruban résztvett debreceni csapatok hősi halottai dicsőségére emlékeztetnek.

A világháboru szamos emlékművén kivül Debrecen területén található katonaemlékek közül legszámottevőbbek az 1849 augusz 2-i debreceni csata emlékei.

1849 augusztus 2-án délután Debrecen nyugati szegélyén, a városi kertek alatti mezőn, zajlott le a debreceni csata, mely alkalommal Nagy Sándor honvédtábornok — Görgey seregének jobboldalvédje — Paskievics orosz herceg seregével ütközött meg. Nagy Sándor tábornok a csatát elvesztette. A maroknyi honvédsereg a nálánál tizszerte erősebb orosz haderővel szemben nem győzedelmeskedhetett, bár Nagy Sándor tábornok feladatát ennek ellenére is sikeresen megoldotta. Görgey főcsapata zavartalanul folytathatta utját célja, Arad felé. A debreceni csata miatt az erős orosz sereg ebben nem tudta megakadályozni.

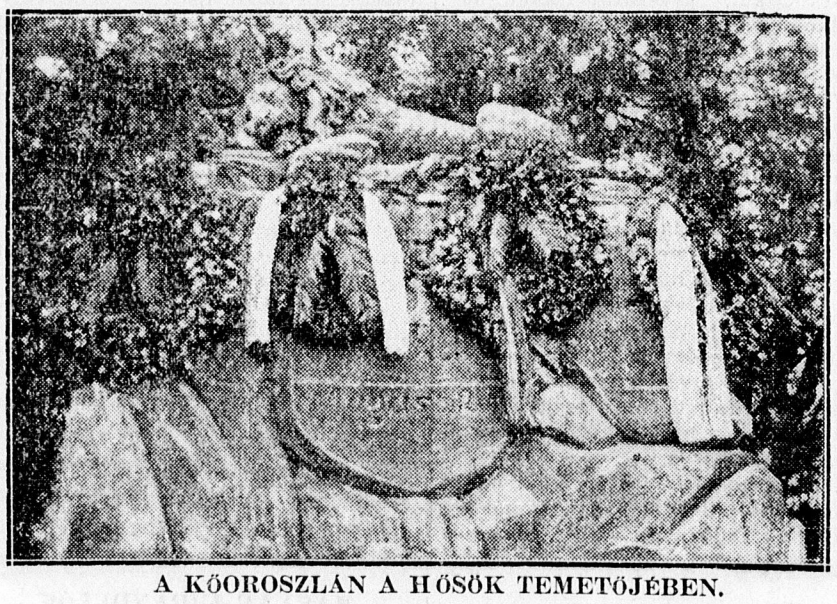
NAGY SÁNDOR EMLÉKOSZLOP.

Ennek a hősi küzdelemnek az emlékére emelték az u. n. Nagy Sándor emlékoszlopot, azon a dombon, amelyen Nagy Sandor tábornok — az aradi 13 vértanu egyike — és kisérete állott a csata napján. Az emlékmü hatalmas négyszögletes talapzaton nyugvó egyszerü kőoszlop, melynek magassága 8 méter. Az alapzaton nagy aranybetüs kőtábla van a következő szöveggel:

„E halomról vezényelte Nagy Sándor József honvédtábornok 1849 augusztus 2-án a Szabadságért hősi elszántsággal küzdött honvédesapatot a tizszerte nagyobb orosz haderővel szemben.

A csata elveszett, de hős honvédeink emléke örökké élni fog. Ez emléket emelte Debrecen sz. kir. város törvényhatósága 1899 augusztus 2-án.“

A domb, melynek tetejéről a magasoszlop messze földre hirdeti vitéz elődeink hősi harcát, a városi téglagyár területén fekszik, Debrecen északnyugati szélétől nyugatra 1 kilométerre, a balmazujvárosi országuttól észak felé 400 méterre.

A KŐOROSZLÁN A HŐSÖK TEMETŐJÉBEN.

A debreceni csatának második emléke a debreceni „Hősök temetőjé“-ben, a legmagasabb helyen fekvő, 4 méter hosszu és 5 méter magas kőoroszlán szobor, amely nyillal sebzett haldokló oroszlánt ábrázol. A szobor mögött emelkedik az ujonnan felépitett mauzoleum, mely a világháboru összes debreceni hősi halottainak emlékét örökiti meg. A szobor első oldalán cserfa koszoru, alatta ez a felirás:

„MDCCCXLIX. August 2.“

A „Hősök temetője“ a világháboru előtt honvédtemető volt. A világháboru alatt a debreceni közkórházból haretéri sebesüles, betegség következtében hősi halált haltakat — számszerint 2019-et — a régi 1849-es sirok körül temették el. Ezért hivják az egykori Honvédtemetőt Hősök temetőjének.

A kőoroszlántól jobbra, az uton tul, három sirdomb domborul. Itt van eltemetve a debreceni csatában elesett 112 hős honvéd. Emlékük az első sirdomb elején álló márványkőbe igy van megörökitve:

„Honvédek, névtelen félistenek nyugosznak itt, akik hősies vitézséggel küzdöttek a magyar hazáért, ennek szabadságáért s a nemzeti függetlenségért.

Elvérzettek diesően harcolva a debreceni csatában 1849 augusztus 2-án. Legyen emlékük örök! Eszméik győzelmében érjék el mielőbb az örök feltámadást!

Emeltetett 1885 március 15.“

1849 augusztus 3-án, — tehát a csatát követő napon — a város vezetősége orosz parancsra tömegsirokat ásatott, amelyekbe az elesetteket, 112 honvédet és 600 oroszt eltemettek. Az orosz sirok pontos helyét nem sikerült megállapitani. Valószinü, hogy a márványtáblás sirban a 112 honvéd, a másik két sirban pedig a 600 orosz nyugszik.

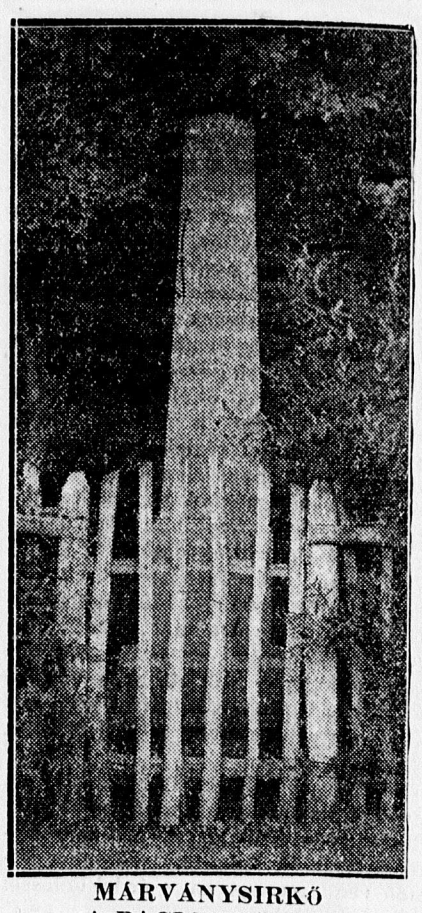
Végül harmadik emléke a debreceni csatának az u. n. „honvéd-sir“.

Az egyszerü márvány-sirkövön, a Pac erdőben, a Hosszupályiba vezető országut északkeleti oldalán, a város felőli erdő széltől befelé 300 méterre fekszik, a következő felirás olvasható:

Honvédsir
MDCCCXLIX.“

Ez a sir állitólag egy, a debreceni csatában résztvett huszárkapitány sirja, aki az üldözőivel folytatott közelharc során kozák lándzsától halálos sebet kapott.

A debreceni honvéd emlékekre kegyelettel tekint minden debreceni ember és dacára annak, hogy a magyarság ma sokkal nagyobb harcot viv, mint 1848—49-ben, a honvédek emléke nem halványult egyáltalán. Debrecen népe ma is méltó keretek között ünnepli meg a honvédek emlékét.

MÁRVÁNYSIRKŐ A PACI ERDŐBEN.

Kik koptak épitési engedélyt a mult hónapban

Az elmult hónapban a következők kaptak épitési engedélyt:

Dr Darkó Jenő Bessenyei u., 1. emeletes családi ház, Tóth Sebestyén ápitőm.; Sipos Mária Luther u. 16., mosókonyha, Posztori Lajos köm.; dr Veres Sándor Bellegelő, szoba, előszoba, konyha, kamara, Veres Lajos köm.; Törő János Dugovits Titusz u. 4., konyha, mosókonyha, Hevesi Mihály köm.; Barkó Mártonné Nyil u. 21., 2 szoba, fürdőszoba, előtér, Török Sándor köm; Luczi Lajos Turi András u. 17., szoba, konyha, kamara, Tokai Gyula köm.; Kardos Gyula Veszprémi u., 4 szoba, konyha, kamara, elő-, fürdőszoba, v. Sipos László épm.; Tokaji János Budai Ézsiás u. 25., 3 szoba, konyha, kamara, előszoba, László András köm.; Kelemen János Bercsényi u. 75., szoba, konyha, kamara, előszoba, Vigh Lajos köm.; Dobár Lajos Bellegelő 116., szoba, konyha, kamara, Maruczinecz Mihály köm.; Szekes István Kerekes Géza u. 5., told. konyha, folyosó, Szláma János köm.; özv. Grünfeld Adolfné Nemzetőr u. 10., 2 szoba, konyha, kamara, elő-, fürdőszoba, 3 szoba, elő-, fürdőszoba, konyha, kamara, cselédszoba, Jost Ferenc épm.; Varga Pál Fáidülő, szoba, konyha, kamara, istálló, tornác; Petrohai István Rázsó Gyula u 4/a., szoba, konyha, kamara, Tokai Gyula köm.; Kubányi Gizella Zöldfa u. 3., told. szoba, Szikszai Péter köm.; Sámi József Kiss Áron u. 9., told. szoba, veranda, nyári konyha, Erdélyi József köm.; Matkó Ferenc Nagyesere 138., 2 szoba, konyha, kamara, terrasz, Malatinszki Sándor köm.; Kecskés Gábor Fancsika 25., szoba, konyha, kamara, Rácz Mihály köm.; Kelemen János Bercsényi u. 75., 2 szoba, konyha, kamara, elő-, fürdőszoba, 1 szoba, konyha, kamara, előtér, Vigh Lajos köm; Kertész Imre ág u. 10., told. szoba, Maruczinecz Mihály köm.; Budaházi Irén Kandia u. 2., 2 szoba, konyha, kamara, elő-, fürdőszoba; Bessenyei Lajos Szikszai u. 7., told. konyha, kamara, veranda, Hevesi István köm.

—

Ünnepélyes keretek között nyilt meg a Nyári Egyetem

Tegnap délelőtt negyed tizkor ünnepélyes keretek között megnyilt az idei Nyári Egyetem.

Az egyetem külsőségekben is ünnepi díszt öltött és az előtér két hatalmas árbocára felvonták a magyar zászlót.

A megnyitó ünnepély a diszudvaron zajlott le s az érdeklődők és hallgatók serege megtöltötte ebből az alkalomból a hatalmas méretü udvart. A várost dr. Balla Bertalan tanácsnok képviselte, míg az Egyetem képviseletében dr. Pap Károly egyetemi tanár, bölcsészetkari dékán jelent meg. De számosan megjelentek a város előkelői közül is.

A város nevében dr. *Balla* Bertalan tanácsnok mondott üdvözlő beszédet elsősorban a külföldi vendégek köszöntésére, másrészről pedig a magyar nyelvü hallgatók részére. Hivatkozott Balla tanácsnok arra, hogy a debreceni mult és általában a debreceni történelem a hit és tudomány jegyében iródott minden időben. Igy a debreceni egyetem is ennek a tudomány és hitszomjnak az eredménye. És ez a debreceni egyetem volt az, mely hét esztendővel ezelőtt megteremtette az első magyar nyári egyetemet és a külföld számára megnyitotta az érdeklődés kapuit, ami által nemcsak Debrecent, de az egész egyetemes nemzetet a művelt nemzetek érdeklődésének központjába állította. Éppen azért tartja dicsőségnek Debrecen városa és Debrecen közönsége azt, hogy *immár hetedik alkalommal üdvözölhet falai között idegen vendégeket*, akik heteket töltenek közöttünk, hogy megismerjenek és megszeressenek bennünket. A hagyományos vendégszeretet, a magyar föld varázsa, a magyar dal szépsége, népiségünk érdekes adottságai mind-mind értékes kapcsolatul szolgálnak külföldi vendégeink számára, akik megértéssel, jóakarattal értékes élményeket vihetnek haza néhány hetes itteni tartózkodásuk után.

Hankis János dr. egyetemi tanár, a Nyári Egyetem igazgatója üdvözölte aztán a város és egyetem kiküldötteit, majd a Nyári Egyetem nevében köszöntötte elsősorban a külföldieket, akik eljöttek immár hetedik éve hozzánk, hogy szegénységünkben és elhagyottságunkban is vigaszt, örömet, megbecsülést adjanak nekünk árva nemzetnek éppen azzal, hogy ide jönnek látni, tapasztalni, tanulni és megszeretni a magyart.

Német és francia nyelven tartotta meg még Hankiss professzor megnyitó beszédét, majd értékes, igen szép előadást tartott a magyar irodalomról francia nyelven. Az előadás mindvégig nagy érdeklődést váltott ki a már megjelent külföldi hallgatóság körében. Néhány fejezetben és a meglátó szem megállapításainak méltó kifejezéseiben festette meg a magyar irodalom multját és közel jelenét Hankiss professzor komoly, alapos felkészültségü előadásában. Előadása végén melegen ünnepelték a neves professzort és ezzel az aktussal az ünnepi megnyitó ünnepély véget ért.

A megnyitás után a nyelvleckék megállapítása következett.

AZ ÉLET KELETKEZÉSE

kérdéséről tartotta meg ezután nagy tetszéssel fogadott lebilincselő előadását *Hankó* Béla professzor.

A KÁLVINISTA RÓMA

elnevezés kérdését fejtegette ezután Révész Imre professzor. Ez a két elnevezés: »kálvinista« és »Kálvinista Róma« nagyon régi keletünek látszik, pedig mai értelmében csak pár emberöltőre tekinthet vissza. Nem a debreceniek és nem a reformátusok használták először, sőt régebben sértés számba ment s hevesen tiltakoztak ellene.

NEVELÉSTANI KÉRDÉSEK

Délután öt órakor *Szondy* György tanárképzőintézeti tanár, a gyermekpedagógia terén Benedek Elek utódaként emlegetett kiváló pedagógus, a magyar ifjusági irodalom egyik legkiválóbb reperezentánsa tartotta meg a minden szülők legnehezebb kérdését, »A gyermek és a könyv« viszonyát tárgyaló előadássorozatának bevezető előadását.

A délutáni második előadás is a neveléstudományi tárgykörből való volt: »A nevelői gondolkodás kiterjesztése« címen *Imre* Sándor szegedi egyetemi professzor, volt államtitkár tartotta. Tegnapi előadása csak fokozta azt a csodálatot, mely a magyar neveléstudomány e büszkesége iránt éreztünk.

MAI ELŐADÁSOK:

Délelőtt 8—9: Imre Sándor: A nemzetnevelés fogalma, (3). Révész Imre »A kálvinista Róma II.« (3). és Hankó Béla: A daru, a régi magyarok kedvenc madara cimü német előadása (2). 10—11: Laurentzy Vilmos: Magyarország történeti szerepe Európában (német nyelven, 2) és Szondy György: A gyermek és a könyv (II. 3). 11—12: Laurentzy Vilmos folytatja németnyelvü előadását, továbbá a Népmüvelési Szeminárium megnyitása és első megbeszélése.

Délután 5—6 és 6—7-ig Miskolczy Gyula egyetemi tanár (Róma) »Magyarország legujabbkori története« c. előadássorozatának két első előadását tartja meg.

ISMERKEDÉSI ESTÉLY

Ma este félkilenc órai kezdettel az Angol Királynő helyiségeiben ismerkedési estélyt tart a Nyári Egyetem. A Nyári Egyetem szeretné, ha hallgatói minél szorosabb kapcsolatokat tartanának Debrecen közönségével s ezért az ismerkedési estélyre meghivja a közönséget. Vacsorajegy 1 P.

AZ OLASZ HALLGATÓK

csoportja ma délután hat órakor érkezik Debrecenbe. Az állomáson a Nyári Egyetem vezetősége fogadja a csoportot. Érdeklődőket szeretettel várja és a fogadtatáshoz meghivja a *Nyári Egyetem Igazgatósága.*

Egy tragikus sorsu asszony halála

Meghalt özvegy Czobor Károlyné.

Alig egy esztendeje, hogy a „Debreczen" hasábjain szóvá tettük özvegy Czobor Károlyné egykor jobb napokat látott debreceni uriasszony sanyaru sorsát. **Világtalan, beteg idős uriasszony volt özvegy Czobor Károlyné, aki a háboruban vesztette el egyetlen reménységét, dr Czobor László vitéz főhadnagyot**, akinek halála után sanyaru és kétségbeesett sors várt az elszegényedett, egyedülálló édesanyára. **A sok szenvedésben, gyászban és szomoruságban töltött napok és az állandó sirás elvette két szeme világát is a legárvább sorsu édesanyának.**

Az utóbbi időkben **megértő, jólelkü emberek és egyesületek könyörületéből élt, tengette egyhangu, gyászos, világtalan napjait.** Alig egy **esztendeje, hogy már kilakoltatás előtt állott, mikor a kegyeletes érzés és az emberszeretet közbelépett és utolsó napjaira megélhetést és biztos lakást teremtett ennek a sokat szenvedett szegény özvegynek.**

És most kapjuk a hirt, hogy **özvegy Czobor Károlyné már nincs az élők sorában.** A könny és a szenvedés végre is győzedelmeskedett fáradt, szenvedések között megtört testén és elköltözött szeretteihez.

Lezárult egy kálváriás magyar asszonyi élet.

A magyar anyák egyik legtöbbet szenvedett névtelen hőse és könnyes sorsu mártirja megtért az örök békesség és megbecsülés honába.

Vitéz Czobor László egykori hős főhadnagy édesanyja árvaságának, bizonytalan sorsának immár vége szakadt és mi a megbecsülés és őszinte tisztelet szavával mondjuk: hősi halált halt hosszas szenvedés után az egyik mártirsorsu édesanya, akinek emlékét őrzi és kegyeletes némasággal emlékezetben tartja sok-sok hasonló sorsu, árván álló édesanya, aki segitségét, gyámolát és élete örömét ugyanugy elvesztette annak idején, mint néhai jó özvegy Czobor Károlyné.

Haláltokozó sulyos testisértésért, vagy szándékos emberölésért inditanak eljárást ellene, mert négy hónappal ezelőtt hasbaszurt egy embert

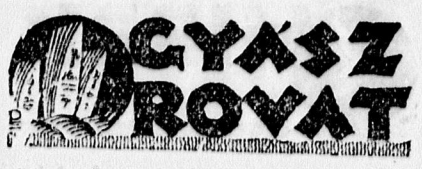
Tegnapi számunkban már hirt adtunk arról, hogy Oláh Miklós 23 éves hajdudorogi napszámos hétfőn délelőtt a debreceni klinikán elhunyt. Oláh Miklóst április 2-án Hajdudorogon állitólag Kiss János többször megszurta. Az orvos még akkor megoperálta a szerencsétlen fiatalembert, aki azonban állandóan panaszkodott, hogy nem tud dolgozni és rossz a közérzete. A szurkáló ember ellen könnyü testisértés vétsége miatt indult eljárás a járásbiróságon.

A mult héten Oláh Miklós állapota sulyosra fordult, ugyannyira, hogy be kellett szállitani Debrecenbe. Itt a sebészeti klinikán ujabb mütétet hajtottak rajta végre, de már nem lehetett megmenteni és Oláh Miklós sérülésébe hétfőn belehalt.

Az ügyészség inditványára Preineszberger Jenő vizsgálóbirósági elnök elrendelte a holttest felboncolását. A boncolás adatai szerint Oláh Miklós halálát a szurásokból származó sérülések okozták. A szurások következtében ugyanis szalagösszenövés és bélelzáródás történt a szerencsétlen fiatalember szervezetében s ez is siettette a halálát.

A halálesettel kapcsolatban egyéb ként ujabb nyomozást rendeltek el annak megállapitására, hogy milyen körülmények között történt a sérülés. Ennek eredményétől függ, hogy szándékos emberölés, vagy pedig halált okozó sulyos testisértés miatt inditják-e meg az eljárást a tettes ellen, akinek ügye ilymódon a törvényszék elé fog kerülni.

SZÉKELÉSI ZAVAROK, bélgörcs, puffadtság, gyomorszédülés, izgalmi állapotok, szibidegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „**Ferenc József**" keserüvíz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüriti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez.

Meghalt Gencsy Ferenc cs. és kir. kamarás. Az ősi gencsi és mihályfalvai Gencsy-családnak mély gyásza van. Szombaton este 8 órakor életének 51. évében hosszú szenvedés után a szakolyi kertben meghalt gencsi és mihályfalvai Gencsy Ferenc cs. és kir. kamarás, nagybirtokos, Szabolcs vármegye közigazgatási bizottságának tagja. Gencsy Ferenc keveset szerepelt a nyilvánosság előtt. Csendes visszavonultságban élt birtokán. Halála vármegyeszerte mély részvétet váltott ki. Temetése tegnap délután 3 órakor volt Balkányban a ref. egyház szertartása szerint impozáns részvét mellett.

Özv. Kecskés Jánosné sz. Ferenczi Juliánna életének 76-ik évében elhunyt. Temetése szerdán délután fél 3 órakor lesz a Köztemetőben a ref. egyház szertartása szerint. Temetését Fehértói temetkezési vállalat rendezi.

Búzás Julianna élt 6 hónapot, temetése szerdán délután fél 5 órakor lesz a Köztemetőben a ref. egyház szertartása szerint. A temetést Fehértói temetkezési vállalata végzi.

Kovács Katalin 19-ik évében elhunyt. Temetését szerdán délután 4 órakor a Köztemető harmadosztályú ravatalozójából Bartha temetkezési vállalata végzi.

Erdődy Mária 2 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután félnégy órakor lesz a Köztemető 2. a) számú ravatalozóterméből. A temetést Gebauer temetkezési vállalata rendezi.

Halasi Jánosné temetése szerdán délelőtt 11 órakor lesz a Köztemetőből. A temetést Gebauer temetkezési vállalata rendezi.

Nyilatkozat

A Debreceni Ujság keddi számában a homokkerti enyvgyár, illetve az enyvkartell ügyében megjelent cikk egy állitólagos feljelentőre való hivatkozással nevemet meghurcolja. Az egész enyvgyár-ügyhöz abszolute semmi közöm sincs, sem nekem, sem a pártomnak. Tudomásom sem volt róla, hogy ilyen vita folyik a telepet engedélyező hatóságok előtt. A cikkben említett Csáky Dénes a pártomnál dolgozik hetenként két-három órát, de azt sem tudom, hogy ő volt a feljelentő, vagy sem. Semmiféle jogom sincs hozzá, hogy neki ilyen ügyekben akár pro, akár kontra útasitást adjak, nem is adtam. Miután ettől az ügytől teljesen távol állok, a fentemlitett ujság közleménye célzatos beállitás.

Debrecen, 1933 augusztus 1.

Hegymegi Kiss Pál
országgyülési képviselő.

UJ PÁNIKOT OKOZ A DOLLÁR-HIGITÁS FENYEGETŐ TERVE

London, julius 31. Az a hir, hogy az Egyesült Államok kincstári hivatala rövid lejáratu kincstári jegyeket fog kibocsátani az ipari ujjáépités céljaira, ismét megindította a közeli felhigitásról szóló hireket. A newyorki devizapiacot elárasztották a fedezetlen dollár eladási ajánlatokkal. A font a dollárral szemben Newyorkban már délelőtt 11 órakor 4.63.5-re emelkedett, ami 13 cent javulást jelentett a szombati zárlathoz képest. Később a dollár némileg megszilárdult. A hangulat állandóan kedvetlen maradt, mert sokat beszélnek a fenyegető munkászavargásokról.

HIREK

MENTŐK TELEFONJA: 04. SZÁM. RENDŐRSÉG TELEFONJA: 20—45.

— **Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:** „Megváltó", Piac u. 18. Telefon 14—69. „Aranyegyszarvú", Kossuth u. 8. Telefon 34—96. „Magyar Korona", Péterfia u. 10. Telefon 16—06 „Arany János", Csapó u. 66. Telefon 11—78. „Szent Háromság", Homokkert, Szabó Kálmán u. 14. Telefon 17—09. „Hungária', Vargakert, K. Tóth Kálmán u. 22.

— **Lindenberger János apostoli kormányzó unokaöccse kinai misszióba megy.** Dr. Lindenberger János apostoli kormányzó tegnap Vácra útazott. Az apostoli kormányzó Vácon Hannauer A. István váci megyéspüspök vendége lesz. Körülbelül egyheti váci tartózkodás után a főpap Budapestre megy, ahol a jezsuiták József uccai templomában elbúcsúztatja szentmise keretében a kínai misszióba induló magyar jezsuitákat, akik között lesz dr. Lindenberger Sándor páter, jázustársasági szerzetes, a prépost unokaöccse is.

— **Hírek a róm. kath. parochiáról.** Mellau Márton apostoli kormányzó helynök a tegnapi napon Kőszegen töltött nyári pihenéséből hazaérkezett. A hazaérkezett főpap dr. Lindenberger János prépost távollétében az apostoli kormányzói ügyeket látja el. — Hazaérkezett dr. Kovács Sándor káplán is, aki nyári szabadságát Nógrádverőcén, az ottani katholikus papi otthonban töltötte. Szabadságát arra használta fel, hogy sajtó alá rendezte legközelebb megjelenő új könyvét.

x **Jó tanács.** Ha táborozni, vagy weekendre készül, csak a megszokott fotocikkét vigye magával. Felvétele eredményes lesz. Berzéki fotoszaküzlet, Ferenc József út 38., udvar.

— **Felhivás a leventékhez.** Felhivom a leventéket, hogy a debreceni csata megünneplésére rendezett ünnepélyen minél nagyobb számban jelenjenek meg. Gyülekezés a városháza udvarán — leventesapkával és tollal — augusztus hó 2-án, szerdán délután 4 órakor. Jelentkezés Szekerák János főoktatónál. Városi vezetőség.

x **Mielőtt a strandra megyen,** Fricknél napolajat vegyen, kimérve kapható. Piac 27.

— **Áramszünet.** Ezuton értesítjük a n. é. áramfogyasztó közönségünket, hogy a hálózatunkon eszközlendő javítás miatt augusztus 2-án 5 órától 6 óráig a következő helyeken az áramszolgáltatás szünetelni fog: Wesselényi ucca, Budai Ézsaiás ucca eleje, Hajnal, Baranyi ucca, Márton Kálmán telep, Bocskai tér, Paesirta ucca, Lorántffy ucca, Árpád tér, Virág ucca, Csapókert, Katz-telep, Kút, Nyil, Homok, Apafi, Nagy S. J. ucca, Rakovszky, Dobozi, Csillag, Csonka, Kassa út, Hadházi, Kórház ucca, Simonyi út páratlan oldala, Nagyerdő és Pallagpuszta. Világítási Vállalat.

x **Nótaesték az Angol kertjében.** Keddtől, augusztus elsejétől esténként **Jatzkó Alizka** énekel Jatzkó Rezső zongorakiséretével és cigányzenekarral magyar dalokat és népszerű slágereket az Angol Királynőszálloda kellemes, hüvös kerthelyiségében. Belépődij nincs. Rendes árak.

— **Fényes esküvő.** Kedden délelőtt fényes esküvő volt Debrecenben. Dózsa György, a tiszántúli városi nyomda igazgatója és neje, született Kovács Mária leánya, Etelka, augusztus 1-én tartotta esküvőjét az anyakönyvi hivatalban dr. Udvardy László egyetemi tanársegéddel. Az esküvőn a tanuk Gáspár Zoltán és Udvardy Győző századosok voltak. A fiatal párt dr. Tolnay Elemér, az anyakönyvi hivatal helyettes vezetője adta össze.

SZÉKESFŐVÁROSI DUNAFÜRDŐK

III. közlemény.

A főváros a Dunára több fürdőt épittetett. A legesinosabbak az Eskü téri hid mellett vannak. Külön a férfiak, külön a nők számára. Berendezésük tiszta, csinos és kellemes s akik a Duna vizében szeretnek fürödni azok ennél megfelelőbb helyet nem találnak. Belépés kabinhasználattal 60 fillér, szekrényhasználattal 40 fillér, amelyen felül a kiszolgálásért külön 10 fillért kell fizetni.

FŐVÁROSI DUNAFÜRDŐ

— **Kiáltás a mélységből.** Dadu Pál 66 éves napszámos, aki beteg feleségével a Téglaskert, Balogh Mihály u. 8-c. szám alatt lakik, azzal a kéréssel fordul a jószívű emberekhez, hogy mentsék meg őket az éhenhalástól. Akár természetbeni, akár pénzbeli adományokat hálával fogad. — Deák Márton bellegelői rokkant napszámos hatodmagával már napok óta a szabad ég alatt lakik és nincs betevő falatja. Ómaga önként vonult be a világháborúba katonának s most gyomorrákban szenved. Aki teheti, segítsen rajta és családján.

x **Szenvedő nőknél** a természetes **„Ferenc József"** keserűvíz könnyű, erőlködés nélkül való bélkiürülést idéz elő és ezáltal sok esetben rendkivül jótékony hatással van a beteg szervekre.

— **Favágás közben a lábát törte.** Tegnap délután a Csapó uccán Schiffer Béla favágó fát vágott. Munka közben egy nagyobb fahasáb a lábára esett és a bal sípcsontját eltörte. A mentők kiszállították a Horthy közkórházba, ahol ápolás alá vették. Állapota nem súlyos.

z **Rádióhullámokkal konzervált élelmiszerek.** Egy londoni laboratóriumban fontos kisérletek folynak, amelyek célja az élelmiszereknek rádióhullámokkal való konzerválása. A rádióhullámok megakadályozzák az élelmiszerek romlását. A fontos kisérleteket egy fiatal magyar tudós, dr. Szathmáry Zsigmond vezeti, aki évekkel ezelőtt Tolnai Világlapja munkatársa volt.

— **Orvosi hir.** Dr Ornstein Lajos bel- és idegorvos rendelőjét Ferenc József út 28/b. (Gambrinus passage) helyezte át.

— **Felhivás az iparosokhoz.** Az Ipartestület elnöksége ezúton kéri fel városunk iparosságát, hogy az 1849 aug. 2-án vívott debreceni csata évfordulójának emlékezetére szolgáló kegyeletes ünnepélyen minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az ünnepély ma, szerdán délután fél 6 órakor kezdődik a hősök temetőjében.

— **Értesítés a Svetits-intézet növendékei számára.** A Svetits-intézet igazgatósága ezúton közli a növendékek szüleivel, hogy az augusztus 11-én a gödöllői cserkészvilágjamboree megtekintésére induló ifjúsági vonattal lehetőséget akar nyujtani a növendékeknek a Gödöllőre való útazásra. Tekintettel a dolog felette fontos voltára s arra a körülményre, hogy a cserkésztábor látása kibeszélhetetlen lelki és szellemi hasznot jelent mindenki, de kiváltképpen az ifjúság számára, kéri is a szülőket, hogy amennyiben nőd adódik reá, gyermekeik számára tegyék lehetővé a cserkésztábor megtekintését. Utiköltség oda-vissza 5 P. 20 fillér. A növendékeket apácák fogják elkisérni, akik az úton is és a táborban is ellátják a felügyeletet. A gödöllői útra jelentkezni lehet legkésőbben csütörtökön déli 12 óráig Mária Gerádisz tisztelendő nővérnél az intézetben. Későbbi jelentkezéseket nem lehet figyelembe venni s amennyiben nem nagyon sok hely áll rendelkezésre, a vonaton a jelentkezés sorrendjében kapnak helyet a növendékek.

x **Orvosi hir.** Dr. Brief József v. belklinikai tanársegéd rendelőjét Kálvin tér 3. sz. alá helyezte át.

— **A fagylalt készitéséhez csak müjeget szabad használni.** A földmüvelésügyi és kereskedelmi miniszterek együttesen olyan rendeletet adtak ki, amelynek értelmében kizárólag csak az egészségre ártalmatlan, szennyező vagy fertőző alkotórészektől mentes jéggel készült fagylaltot szabad forgalomba hozni. Ennek folytán a fagylalt készítésére és kezelésére a rendelet a természetes jég használatát eltiltja, mert a fagyasztó edény és a fagylalttartányok a jéggel közvetlenül érintkezésbe kerülnek. Ezzel egyidejüleg intézkedik a rendelet arról is, hogy a gyümölcsfagylaltok előállításához ezentúl kátrányfestéket nem szabad használni s minden cukrászkészitményhez kizárólag csak méregmentes növényfesték keverhető.

x **Flapjack** új elegáns púderdobozok 4 pengőtől Kántor Ernő és Társánál.

Vételkényszer nélkül
TEKINTSE MEG ÁRURAKTÁRUNKAT ÉS MEGGYŐZŐDHET, HOGY
szövet- és vászonszükségletét
legolcsóbban nálunk szerezheti be
BERGMANN és KLEIN posztóáruháza
Kossuth-utca 4.

EPE- ÉS MÁJBETEGSÉGEKNÉL, epekő és sárgaság eseteiben a természetes **„Ferenc József"** keserűvíz a hasi szervek működését élénkebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a **Ferenc József** vizet kevés forró vizzel keverve, reggel éhgyomorra isszuk.

ANYAKÖNYVI HIREK

SZÜLETÉSEK: Takács Imre cipész, leány Piroska. Erdődi Károly vendéglős, leány Erzsébet. Gyöngyi Lázár Gyula cipészsegéd, leány Margit. Gál Imre főgépész, fiú László József. Harsányi József városi kertész, leány Erzsébet. Szőnyi Lajos MÁV vonatkisérő, fiú Lajos. Posta Antal cipész, fiú Antal. Weisz Miklós kereskedő, fiú József Albert. Kovács Sándor npsz., leány Juliánna. Fux István MÁV lakatos, fiú Lajos Leonárd és 5 törvénytelen újszülött.

HALÁLOZÁSOK: Róth Zsuzsánna ref. 70 éves, Dembinszky u. 28. Kovács Katalin ref. 19 éves, Meszena u. 16. Lénárt Piroska ref. 3 hónapos, Bocskai tér 1. Frank Géza izr. 64 éves, Pereces u. 18. Búzás Juliánna ref. 5 hónapos, Klapka u. 9. Kecskés Edit ref. 6 hónapos, Létai u. 26. Husleit János ref. 9 hónapos, Gyékény u. 7. Hornyák Erzsébet ref. 4 hónapos, Mester ucca 40. Özv. Kecskés Jánosné Ferenczi Juliánna ref. 76 éves, Nagycsere 27. Erdődy Mária ref. 2 éves, Délisor 29.

HÁZASSÁG: Polgár Sándor—Csiga Irén, Szorczik József—Boda Piroska, dr. Udvardy László—Dózsa Eta.

Gál Livia a Női Kereskedelmi Iskola egyik legügyesebb tornásza a nagyerdei strand tornatelepén.

x **Hányszor mennek férjhez a színésznők?** Erről közöl rendkivül érdekes cikket a Délibáb új száma, amely 84 oldal terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg. Pompás budapesti és külföldi rádióműsorokat, slágerszöveget, filmriportokat, egyfelvonásos színdarabot, folytatásos regényt stb. talál az olvasó a népszerű színházi képeslapban. Ára 20 fillér.

x **Arcfehéritő „AREKLOSZ"** mitesser, pattanás ellen! Beszerezhető Takács illatszertárában, Csapó u. 91.

— **Négyen fultak bele a halastóba fürdés közben.** Tragikus szerencsétlenség történt a napokban Visnye somogymegyei község határában. Kovács Józsefné 40 éves asszony és 19 éves leánya, Kovács Rozália, valamint Nagy Mária 19 éves leány és annak egyik barátnője fürdés közben belefulladtak a Márffy-féle halastóba. Hosszas keresés után csákánnyal húzták ki a mély vízből holttesteiket.

METEOR MOZI MŰSORA

Szerdán: **Közkívánatra! Csak egy kislány...** Eggerth Márta, Jávol Pál magyar hangos világfilmje. Megelőzi: A fényes kísérő. Előadások: 7 és 9 órakor.

— **FELSZÓLITJUK azt az egyént, aki tegnap este a „Debreczen" napilap nyomdájából egy férfi rövid kabátot elvitt, saját jól felfogott érdekében a kabátot juttassa vissza a nyomdába, mert többen felismerték és ha a kabátot visszajuttatja, elkerülheti a további kellemetlenségeket.**

— **Három fiú rémtette.** Münchenből jelentik: A hatóságok letartóztatták Bachler Ferenc és Lechner Alajos hopfgarteni fiúkat, akik gyilkosságokat és gyujtogatásokat követtek el. Egy Crementi Antal nevű büntársukkal, aki azonban nem került kézre, megölték és egy szénaboglyában elégették Bachler kedvesét, majd megöltek egy mezőgazdát. Gyujtogatásaik száma harminc.

— **Az életmentő is a Tiszába veszett.** Tegnap délután Csongrád mellett fürdött a Tiszában Novák József gazdálkodó és családja. Tizenhétéves Erzsi nevű leánya néhány társával együtt a mélyebb vízbe merészkedett s az ár a leányt elsodorta. A parton álló Gergely Ferenc nevű legény azonnal segítségére sietett, utol is érte, de a leány annyira belekapaszkodott, hogy nem tudott úszni és mindketten elmerültek. Holttestüket még nem találták meg.

— **A nedves időjárással kapcsolatban fellépett gyümölcsfa-betegségekről** ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a levéltetvek, hangyák irtásáról, a gyümöcslevelek készitéséről, a csemegeszőlő kezeléséről és osztályozásáról, a díszfák szaporitásáról, a ribiszke betegségeiről, a rózsa rothadásáról, a meztelen csiga pusztitásáról stb. A dúsan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, Kossuth Lajos tér 11) egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

— **Leharapta a sertés a csecsemő fejét.** Eszékről jelentik: Borzalmas gyermekszerencsétlenség történt Orbovác községben. Jelenics Risztó gazdaember háromhónapos csecsemőjét szülei magára hagyták. Az udvarról a nyitott ajtón át a sertések bementek a szobába és az egyi sertés a kis Marica fejét a szó szoros értelmében leharapta. A gondatlan szülők ellen eljárás indult.

— **Egy vámőrszázados kerékpárszerencsétlensége.** Sopronból jelentik: Tegnap délután Dorfinger Alajos vámőrszázados a Lőveren kerékpározott, miközben nekirohant egy útszéli oszlopnak és összetörte magát. Sulyos fejsérülésekkel vitték be a mentők a soproni Erzsébet kórházba.

— **Eldicsekedett, hogy mellbelőtte magát.** Győrből jelentik: Nem mindennapi história játszódott le tegnap este Csornán. Jákó Frigyes dr. csornai mérnök házában szolgál már hét éve Máté Erzsébet 19 éves cselédleány, aki az esti órákban kiment az uccára és ott eldicsekedett azzal, hogy mellbelőtte magát. A leány ezután összeesett. Bevitték a csornai Margit kórházba, ahol megoperálták. Állapota sulyos. Öngyilkosságának oka életuntság.

— **Kommunista röpcédulák a strandon.** Békásmegyerről jelentik: Szombatról vasárnapra virradó éjjel Simon László mezőőr a békásmegyeri Dunaparton, az úgy nevezett Barocaldi-csárda közelében sok kommunista röpcédulát és „Vörös bors" című kommunista élclapot talált szétszórva. Az összeszedett röpiratokat átadta a csillaghegyi csendőrőrsnek, ahol a tettesek kézrekerítésére megindították a nyomozást.

SPORT

Jánossy Béla a Bocskai trénere

A nagyváradi Crisannával játszik vasárnap a Bocskai

A Bocskai trénerválsága végre megoldást nyert. A szép pozicióért két jelölt is küzdött, **Jánossy Béla, aki Békéscsabán** müködött és Vampetich István, aki a Bocskainak volt a játékosa, aki most végezte el a trénertanfolyamot. A közönség nagyrésze szivesen látta volna Vampetichet, mint debreceni embert, viszont a klub vezetőségének a rutinosabb Jánossy volt a jelöltje. Végül is sikerült kedvező megállapodást kötni Jánossyval, aki tegnap már alá is irta a megállapodást a Bocskaihoz.

Az uj tréner szerdán veszi át hivatalosan a csapatot és csütörtökön tartja a játékosokkal az első tréninget. A Bocskai vezetősége sokat vár Jánossy Bélától, aki mint játékos is jó nevet vivott ki magának és mint tréner is szép eredményeket tud felmutatni.

Érdekes nemzetközi mérkőzést játszik vasárnap a Bocskai Debrecenben, amely mérkőzés egyuttal bevezetője lesz a már közeledő őszi szezonnak. A nagyváradi Crisanna, amelynek a közelmultban a Bocskai volt a vendége, egyike a legjobb képességü román csapatoknak és csak a közelmultban szerezte meg Barátkit, a többszörösen válogatott, kiváló képességü Hungária játékost, aki valószinüleg játszani fog vasárnap a Bocskai ellen. A Bocskai komolyan készül a vasárnapi mérkőzésre.

—

NYIREGYHÁZI KRITIKA A BOCSKAIRÓL

Egyik nyiregyházi lapban a következő kritika látott napvilágot a Bocskai csapatáról:

A Bocskai győzött, de nem meggyőzött. Az első félidőben az elfogódott kombináltnál félgőzzel játszva is klaszszisokkal volt jobb, de valahogy az az érzésünk, hogy olyan csatársorban, amelyben három magyar válogatott játszik, kapu előtt más fellépéssel kellene támadni. Mezőnyben néha káprázatos összjátékot láttunk a Bocskainál, de a magyar futball súlyos hibája a tulkombinálás sem kerülte el figyelmünket.

A védelem Varga—Vágó—Janzsó jól áll a lábán, a halfsorban Vincze nem fogja tudni Mórét pótolni és az a meggyőződésünk, hogy a Bocskai a középfedezet pontjára uj embert fog szerződtetni. Keviczky volt még a halfsor legjobbja. Gombkötőtől nem sokat láttunk. A csatársor kétségkivül a legjobb csapatrész. Teleki fényesen dirigál, Markos gyors és veszélyes, Előritől azonban többet vártunk, a kevesebbet foglalkoztatott Dóczé tehetséges játékosnak látszik, míg Hevesi hibátlanul megjátszotta labdáit.

SIKERREL AVATTÁK FEL A TRÉNERTANFOLYAM DEBRECENI HALLGATÓIT

A Testnevelési Főiskolán most fejeződött be a trénertanfolyam, amelyen Debrecenből négy hallgató vett részt, Auer Kálmán tanár, Horváth Endre, a DTE futballszakosztályának intézője, a KLASz volt kapitánya, Vampetich István, a Bocskai volt játékosa és Kertész Dániel hirlapiró, a DEAC tagja. A debreceni hallgatók sikerrel állották meg a helyüket a tanfolyamon és mind nyájukat futballmesterré avatták. A debreceni sportéletnek nagy nyereséget jelent a négy kiváló sportember képesítése.

A BOCSKAI VISSZAADTA FERENCET A PMÁV-NAK

A szabadrablás idején a Bocskai leszerződtette Ferencet, a PMÁV bajnokcsapatának kitünő góllövőjét. A ladányi körökben nagy megrökönyödést keltett Ferencz leszerződtetése és tárgyalásokat indítottak meg Ferencz visszaengedése végett, hogy a középiskolai tanulmányait befejezhesse. A Bocskai nem akarta élére állítani a helyzetet és a szülőkre való tekintettel elállott Ferencz szerződtetésétől.

KASSAI USZÓK DEBRECENBEN

A DEAC agilis uszószakosztályának vezetősége érdekes nemzetközi uszóversenyt rendez csütörtökön este a nagyerdei városi uszodában. A kassai uszókat látja vendégül, akiknek jóképességü csapatát a KAC—DEAC uszómérkőzésekről már a multból ismeri a közönség. A verseny érdekességét fokozza az a körülmény, hogy a két város között évek óta folyik a rivalizálás úgy az uszásban, mint a vizipólóban. A két csapat pontokra menő küzdelmet viv és a győztes egy diszes serleg védője lesz. A versenyen résztvesznek a legjobb kassai versenyzők, akik legutóbb a Kassán megrendezett magyar-cseh uszómérkőzésen is sikeresen szerepeltek. — Érdekes küzdelmet és kerületi rekordjavitást igér a 100 és 400 méteres gyorsuszás mezőnye, valamint a 100 méteres hátuszás, 100 méteres melluszás és a stafétáks is. Külön ki kell emelnünk a verseny legérdekesebb számát, a KAC—DEAC vizipóló mérkőzést, mivel a DEAC kerületi bajnokcsapata a kiváló Bicskei dr. vezetése alatt nagy javulást mutat és igy a hevesiramu mérkőzés kimenetele teljesen nyilt. A versenyre meghivást kapott a DTE, a Szolnoki MÁV SE és a többi vidéki uszóegyesület is és igy népes mezőnyök és érdekes küzdelmek várhatók minden egyes számban.

A nemzetközi uszóversenyt az érdeklődő közönség minimális belépődijak mellett tekintheti meg.

KÖZGAZDASÁG

KEDVEZMÉNYES ÁRU ŐSZI TAKARMÁNYVETŐMAGAKCIÓ

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kedvezményes áru őszi takarmányvetőmagvakat oszt ki a gazdaközönség részére. Kiosztásra kerülnek: hazai származásu fehérbárcás ólomzárolt **lucerna, biborhere, két éves somkóró, szöszösbükköny, panon bükköny, őszi takarmányborsó és csillagfürt** vetőmagvak.

A vetőmagvak árának 30 százalékát a m. kir. földmivelésügyi tárca téríti. A vetőmagvak a kamara utján, az általa kiállitott utalvány ellenében átvehetők a Schäfer Testvérek cégnél (Debrecen, Bádogos u. 2. sz.), a vetőmagvak ára átvételkor fizetendő. A vetőmagvak vasuton történő elszállitása esetén a fuvardij az igénylőt terheli.

A vetőmag igénylések a kamara hivatalánál (Debrecen, Hunyadi u. 5. sz.) jelenthetők be, hol a vetőmag kiutalása iránt az igénylések beérkezési sorrendjében azonnal intézkedés történik.

Az egyes községek, illetőleg városok gazdaközönségének igényléseit az illetékes községi előljáróság (polgármester) irja össze és küldi be a kamarához.

TERMÉNYTŐZSDE

Határidőüzlet: Buza: október 9.82—84, március 10.86—88. Rozs: október 6.65—68, március 7.50—52. Tengeri: augusztus 7.95—97, május 8.61—63.

Készáruüzlet: Buza: tiszai 77 kg 9.55—9.80, 78 kg 9.65—9.90, 79 kg 9.75—10.00, 80 kg 9.85—10.10, felső tiszai, jászsági 77 kg 9.10—9.25, 78 kg 9.20—9.35, 79 kg 9.30—9.45, 80 kg 9.40—9.55. Rozs 6.05—6.20, tak. árpa I. 7.00—7.20, zab I. 7.70—7.80, zab II. 7.55—7.65, tengeri 7.80—7.90, korpa 5.00—5.10.

A készáruvásáron buza 10—15 fillérrel olcsóbb, rozs jól tartott, zab 5—10 fillérrel olcsóbb, tengeri nem változott.

CSIKÁGÓI ZÁRLAT

Buza: julius (89 hétnyolcad), szeptember 97 hétnyolcad (92 egynegyed), december 100 háromnegyed (95 háromnegyed), május 104 egynyolcad (99 hétnyolcad), irányzat igen szilárd. Tengeri: julius (45 háromnegyed), szeptember 53 háromnyolcad (49 háromnyolcad), december 58 (54 háromnyolcad), május 64 egynyolcad (60 egynyolcad), irányzat igen szilárd. Zab: julius (35 háromnegyed), szeptember 39 háromnegyed (36 háromnegyed), december 43 egynyolcad (40 egynyolcad), május 47 egynyolcad (44 egynyolcad), irányzat igen szilárd. Rozs: julius (66), szeptember 73 (68, december 78 ötnyolcad (73 ötnyolcad), május 85 (80), irányzat igen szilárd.

A derecskei kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

6108/1933. tk. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY-KIVONAT

Az Alföldi Takarékpénztár Debrecenben végrehajtatónak Kauffmann Lévi végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság az ujabb árverést 1000 pengő tőkekövetelés és járulékai behajtása végett Kauffmann Olga és Kauffmann Irma árverési vevők veszélyére a derecskei kir. járásbiróság területén levő, Álmosd községben fekvő s az álmosdi 217. sz. betétben A + 1., 2. sorsz. s 184/1., 184/2. hrsz. alatt foglalt 344 öl területü 85. sz. ház és udvar a Beltelekben 4000 ar. pengő kikiáltási árban elrendelte.

Az árverést *1933. évi augusztus hó 21. napján délután 1 órakor* Álmosd községházánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár felénél, illetve a megállapított legkisebb vételárnál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881:LX. t.-c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirosban a kiküldöttnél letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláirni (1881:LX. t.-c. 147., 150., 170. §-ai: 1908: XL. t.-c. 21. §.).

Az, aki az ingatlanért a kikiátási árnál magasabb igéretet tett, ha többet igérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa igért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni (1908:XLI. 25. §.).

Derecske, 1933. évi junius hó 29.

Dr. Stumpf sk.
kir. járásbiró.

A kiadmány hiteléül:
Olvashatatlan aláirás
kiadó.

A HALÁLSUGÁR MEGJELENT. Pálfy József új regénye, a Halálsugár című izgalmas riportregény megjelent. Kapható a kiadóhivatalban és a lapkihordóknál. Ára 80 fillér.

Hirdetési ügyekben TELEFONON 27—88. szám nyujt felvilágosítást.

APRÓHIRDETÉSEK

Hirdetési ügyekben TELEFONON 27—88. szám nyujt felvilágosítást.

Az apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betűből álló, valamint levelezési, házassági apróhirdetések és a kezdőszavak díja kétszeresen számittatik. Apróhirdetések csak a díj előzetes lefizetése mellett közöltetnek. A közlési díj vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott címek csupán kiadóhivatalunkban, Debrecen, József királyi herceg ucca 1. szám (Bika-bérház) tudhatók meg.

Levelezés

Tankönyvek,
regények, külföldi bélyegek vétele, eladása, levélpapir különlegességek, 10 papir, 10 boritók 50 filléres egységáron. **Springer** papir, fotocikkek szaküzletében, Ferenc József út 38
1598. 10. 1.

FIGYELEM!
Mókusok szép nagy faj olcsón kapható Bujdosó ucca 21. szám.
1195. 8. 5.

Államinak
levele van a kiadóban, az érdekelt vegye át.
1403

Urileány
magas egzisztenciáju úr ismeretségét keresi. Kalandorok kiméljenek. Levelet „Jóbarátom" jeligére kiadóba. 1600

Alkalmazást nyer nő

Segédleányok,
csakis elsőrendüek felvétetnek. B. Asztalos Gizi női divattermében, Sas u. 4. 1585

Fiatal
bejáróleányt házimunkára keresek. Temető ucca 14-d. 1588

Mindenes
ki szépen mos, vasal, kintlakással azonnal felvétetik. Böszörményi út 6. 1591

Mindenes
bejárónőt azonnalra keresek. Ovoda u. 20. Homokkert 1592

Tisztaságot
szerető megbizható mindenes leány felvétetik. Dóczy József ucca, Békessy villa. 1595

Bejárónő
fiatal, megbizható felvétetik. Csapó 41. 1605

Bejárónő
felvétetik. Maróthy Gy. ucca 23 1604

Suche
deutsches Fraulein zu vier und zwei Jährigen Kinder mit guten Zeugnissen. — Fischer, Piac ucca 16. 1611

Takarítónőt
parketthez koszt nélkül felvesz Balázs, Piac 89.
1615

Mindenes
főzőnő, varrni tudó, — azonnal felvétetik. — Batthyány u. 12. 1616

Alkalmazást keres férfi

Műhellyel
rendelkező önálló úri és konfekció szabómunkát keres Pesti u. 61. Király János. 1582

Kondást
középkorut, nőtlent, — bentkosztost hosszu bizonyitvánnyal vidéki tanyára azonnali belépésre keresek. Cím a kiadóban. 987 sv.

Fiatalember
erős, fakereskedésbe felvétetik. Maróthy Gy. ucca 23. 1603

Ajánlat

Gladiator
borotvapengék gyári árban beszerezhetők. Viszonteladóknak főrakt. tár. Papp Lajos illatszertára, Csapó ucca ötvennyolc 857. 9. 15.

Gladiátor
borotvapengék tíz- és húszfilléres árban kitünő svéd acélból Papp illatszertárban, Csapó u. ötvennyolc 856. 9. 15.

„Délibáb"
vajüzem, tejpiac. Fölözött tej, iró, savó kapható. Tejet, tejszint, juhgomolyát magas áron vesz 414. 8. 12.

Tükrök,
üvegesiszolások, fonecsorozások, üvegezések — Sipkovitsnál Nagyvárad ucca 15. Telefon 23-56.
1316. 8. 30.

Sparherdek
kutszivattyuk és alkatrészek, plattok legolcsóbban. Öcskavasakat legmagasabb árban vásárolok Fischer, Csapó 89. Telefon 28—59.
1851. 12. 1.

Fürdőkádak
nyugágyak, lócák, tűzhelyek, mézbödönök, műlépek Nagy vasüzletében. Csapó fordulónál. 1353

Uj tégla,
nagyobb mennyiségben is és egyéb épitési anyagok, gömbfák, pallódeszkák, gépek, szerszámok, traktor hat pótkocsival jutányos áron eladók. Egyetem központi épitési irodánál. Telefon 24—00. 1531

Uraim!
Selyemtisztitás 60 f. Apacs, puha színes ing mosás 40 f. Alsónadrág (rövid) mosás 24 f. Tennisz nadrág tisztitás 1 P 50-től. Wacha üzem. Simonffy 55
1620

Finom
elsőrendü kosztot kihordásra 60 fillér. Faragó ucca 1. sz. 1578

Ablakok,
ajtók készen kaphatók Blattner és Társánál, Nagyvárad ucca 14. sz.
1599

Aranyat,
ezüstöt, zálogcédulát legmagasabb árban csak Blattner vesz, Csapó u. 63 szám, villamoskitérőnél. 1608

Oktatás

Naményi
Gyors- és Gépirióskolában szakszerű, olcsó, gyors kiképzés. Állandó beiratkozás. Államérvényes bizonyitvány. — Batthyányi u. 9.
412. 8. 6.

Élelmiszer, ital

TEAVAJ
pasztőrözött tejből, tisztán készült mindig friss, igen jóizü 10 dg csomagolásban 28 fillérért ismét kapható a kiadóhivatal pénztáránál 898

Deutsch Lajos
valamint Deutsch Albert és fia üzletekben naponta friss teavaj kapható, kilogrammja 2.60 pengőért 470. 8. 20.

Bordal

Hires ceglédi faibor, Testet, lelket vidító. Varga ucca 10 alatt Literenként kapható.
Asztali 42
Nemes kadarka . . . 50
Rizling 52
Rizling muskotályos 60
Ezerjó 60
Pecsenyebor 70
Muskotály 70
Boraink természetes minőségüek, sem festve, sem édesitve nincsenek.
1619

Bútor

Fotelek,
álló tükör, szalonasztal és egyéb bútorok eladók. Kovács, Wesselényi u. 111. 1621

Nagy
massziv ebédlőasztal, székek, operakivonatok, kották eladók. — Varga u. 27. 1618

Konyhabtúorok
modern kombinált szekrények szenzációs olcsón eladó. Bethlen 3.
1612

Kereslet

Anyarozsot
legmagasabb napiárban vesz Tisza gyógyszertár Debrecen, Magoss Gy. tér 9. 909. 8. 6.

Szabóvarrógépet
jókarban levőt, megvételre keresek. Ajánlatok „Szabóvarrógép" jeligére a kiadóhivatalba kéretnek. 1586

Karikahajós
Singer varrógépet veszek. Ajánlatok „Singer varrógép" jeligére a kiadóhivatalba kéretnek
1587

Petroleum
„Primus" gyorsfőzőt keresek megvételre. Csemegebolt, Vilmos császár út 48. 1609

Üzlethelyiséget
keresek füszerüzletnek, lehetőleg lakással. Piskolthy Nagyléta. 1601

Vendéglőt
kocsmát jóforgalmut — bérbevennék, törlesztésre megvennék. Piskolthy Nagyléta. 1602

Villamosbérletet
elvesztettem, megtaláló jutalomban részesül. — Braun, Csapó 14 1606

Elvesztettem
egy kék pénztárcát, — amelyben volt egy Klein József névre szóló iparigazolvány és több iratok. Becsületes megtaláló jutalom ellenében juttassa el Csapó u. 9. szám, ruhaüzletbe. 1607

Vegyes

100 darab
anyajuh, 100 darab bárány és négy darab kos kiadó felébe. Hajdúsámson, Nagypókai tanya, Grecskó András.
1577

Teljes ellátás

Teljes
ellátást keres egy hónapra tisztviselőnő, szerény dijazás vagy budapesti természetbeni viszonzás ellenében. — „Csendes" jeligére. 1589

Kiadó lakás két szobás

Ucca!
kétszobás lakás csendes udvarban azonnal kiadó. Jókai u. 14. 1617

Kettőszobás
szerény lakás olcsón kiadó. Erzsébet u. 26.
1282. 8. 2.

Kiadó
2 szoba, konyhás, fürdő szobás lakás központban, József kir. herceg ucca 9. sz. alatt. 1572

Kiadó lakás három szoba

Komlóssy út 4-b.
számú háromszobás és teljes komfortos lakás kiadó november hó 1-re. 1285

Kiadó lakás nagyobb

Hatszobás
száztízért, egyszerűbb kétszobás lakás negyven pengőért azonnal kiadó. Pétérfia 30. 1541

Bútorozott szoba

Bútorozott
szoba külön bejárattal, ellátással is kiadó. Csapó utca 19., udvarban jobbra. 1512

Központon
bútorozott szoba kiadó, ugyanott szemes tengeri eladó. Burgundia 11. sz.
1593

Kiadó
különbejáratú bútorozott szoba magánudvarban azonnal, Pacsirta ucca 20. 1518

Különbejáratú
jól bútorozott szoba kiadó. Széchenyi ucca 15. Emelet. 1613

Lakást keres

Üres
különbejáratú kisebb szobát villannyal keresek árajánlattal. — „Augusztus 15" jeligére.
1580

Bútorozott
egyszerű tiszta szobát keresek csendes udvarban, „Nyugdijas" jeligére kérek a kiadóhivatalba. 1590

Gazdasági eszközök

Egyfogatú
használt kocsit keresek megvételre. Cim a kiadóban. 1594

Ingóságvétel

Zálogcédulát
mindenféle használt ingóságokat legmagasabb áron vesz, hivásra házhoz megyek. Áruközvetitő, Csapó u. 14.
1957. 8. 10.

Ingóság eladás

Egy
uj tiszti köpeny olcsón eladó, Kerekes Géza u. 41. sz. 1297

Ebédlő
és összekötő szőnyegek, hálószobák, úriszobák, előszoba és konyhabútorok, jégszekrények, fróés varrógépek, minden elképzelhető magános bútorok meglepő olcsó áron kerülnek eladásra az Ingóságközvetitőben.
824. 8. 20.

Komplett
háló, kerékpár, csillár, Wertheim-kassza, üzletberendezés és több ingóságok eladók. — Csapó 14. 1597

Uj
bajtársi ruha, használt férfiruha, felöltő, téli kabát, Kalor kályha eladó. Reggel 8—10 között. Heger, Rákóczi u. 8. 1596

Három
nagy tükör, fodrásznak igen alkalmas, eladó. Czegléd u. 11. sz. Fodrászüzlet 1579

Eladó ház

Sarok u. 12.
számu ház eladó. Ötezer pengővel átvehető.

Eladó föld

Sárándi
állomással szemben 500 kvadrát szőlő télennyáron lakható épülettel eladó. Naponta 18 vonat. Érdeklődni a sárándi állomásfőnöknél.
1576

Földbérlet

Tanyásbirtok
4 km-re köves ut melett kiadó. Zöldfa u. 1.
1824. 8. 25.

Kossuth-kertben
két és negyed hold föld kiadó, ugyanott tengeri nagy tételben eladó. József kir. herceg u. 12.
1610

Bérbeadó
80 holdas tanyás birtok eladó 22 hold tanyás föld kilencezerért. Balázs, Piac 89. 1614

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF

A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása.